

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 113 (13.646)

Trst, četrtek, 17. maja 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Od 220 poslancev se jih je samo 36 vzdržalo, ostali glasovali za vlado Nova slovenska vlada je včeraj prejela zaupnico v skupščini

*V vladi je 27 ministrov, od katerih ena tretjina ni iz vrst Demosa - Peterle samo okvirno
orisal program vlade - Polemični liberalci, ZKS-SDP zagotavlja konstruktivno opozicijo*

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Na veliko presene-
čenje mandatarja Lojzeta Peterleta je
bila slovenska vlada včeraj deležna iz-
redno velikega števila glasov: pri taj-
nem glasovanju za zaupnico je manda-
tar Peterle dobil kar 184 glasov od 220
prisotnih poslancev, 36 se jih je vzdr-
žalo, podpredsednik za gospodarska
vprašanja Jože Mencinger je dobil
celo 192 glasov ob 28 vzdržanih; oba
podpredsednika pa 178 glasov. Pri gla-
sovanju za ministre (na Peterletovo za-
htevo so glasovali tajno, čeprav pravi-
lilnik določa javno glasovanje) pa se
stvari za vlado niso tako blesteče iz-
tekale: celotna lista je dobila 153 gla-
sov, 41 poslancev pa je glasovalo pro-
ti.

Tak izid glasovanja je logičen, saj
so ZKS - Stranka demokratične preno-
ve, liberalci in socialisti prepustili
svojim poslancem prosto izbiro: po
lažni vesti so lahko glasovali za, proti
ali pa se vzdržali. Celotna opozicija se
je torej odločila za izrazito konstruktiv-
ven pristop. Zato tudi tako različen
izid in od tod tolikšno število glasov.

Predsednik Lojze Peterle je vidno
ganjen poudaril pomen glasovanja, ko
je nekoliko v zadregi ugotovil, da je
»ves zmešan«
in potem nadaljeval:
»Nisem pričakoval tako široke podpo-
re. Skupaj z vlado se bom trudil, da
bomo izpolnili obljube: zakonitost, su-
verenost, zdrave in dobre odnose s so-
sedi. Ne želimo zamenjati ene legiti-
macije z drugo, samo tam, kjer je ne-
sorazmerje, ga je treba uskladiti.«

V uvodnem poročilu je predsednik
povedal, da so ustanovili novo minist-
rstvo za Slovence po svetu in za polo-
žaj italijanske in madžarske skupnosti.
V tej zvezi je dejal: »Kar zadeva Slo-
vence po svetu in narodnostne skup-
nosti, ki jih imamo v Sloveniji, meni-
mo, da to ne sme biti »krb ene ali več-
jih strank, čeprav se, da vsaka stran-
ka skrbi tudi za to problematiko. Me-
nimo pa, da je treba poleg
parlamentarne ravni tudi na vladni
ravni ustanoviti posebno ministrstvo
za to problematiko. Mislim, da je to
nujno.«

Predsednik je še povedal, da vlado
sestavlja 27 ministrov, od katerih jih 9
(ali ena tretjina) ni iz vrst Demosa. Od

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nova slovenska vlada

Lojze Peterle - predsednik izvršne-
ga sveta Skupščine Slovenije

dr. Jože Mencinger, podpredsed-
nik za gospodarstvo

Matija Malešič, podpredsednik za
družbene dejavnosti

dr. Leo Šešerko, podpredsednik za
varstvo okolja in regionalni razvoj

dr. Marko Kranjec, RS za finance

Janez Janša, RS za ljudsko obrabo

dr. Rajko Pirnat, RS za pravosodje
in upravo

Jožica Puhar, RK za delo

Igor Umek, RK za družbeno plani-
ranje

Stane Stanič, RK za informiranje

Lojze Janko, RK za zakonodajo

dr. Dimitrij Rupel, RK za medna-
rodno sodelovanje

Miha Jazbinšek, RK za varstvo
okolja in urejanje prostora

dr. Miha Tomšič, RG za energeti-
ko

Igor Rejc, RK za industrijo in grad-
beništvo

Maks Bastl, RK za trg in splošne
gospodarske zadeve

Ingo Paš, RK za turizem in gostin-
stvo

Viktor Brezar, RK za drobno gos-
podarstvo

prof. dr. Jože Osterc, RK za kme-
tištvo, gozdarstvo in prehrano

Marjan Krajnc, RK za promet in
zveze

Franc Godeža, RK za borce in vo-
jaške invalide

dr. Katja Boh, RK za zdravstveno
in socialno varstvo

dr. Peter Vencelj, RK za vzgojo in
izobraževanje ter telesno kulturo

dr. Andrej Capuder, RK za kulturo

dr. Peter Tancig, RK za raziskoval-
no dejavnost in tehnologijo

dr. Janez Dular, Slovence po svetu.

Ingrao ponovil svoj »NE« tajniku Occhetto

RIM — Na ponujeno roko sprave in
Occhettovo pripravljenost, da se raz-
pravlja o spremembah, vendar znotraj
konstituante, je Pietro Ingrao še en-
krat odgovoril z »ne«. To je bil odlo-
čen »ne«
predlogom, analizi in za-
ključkom tajnika KPI. »Odločno na-
sprotujem,«
je večkrat ponovil stari le-
ader komunistične leve, »in moje na-
sprotovanje se začne že pri analizi
trenutnega položaja.«
Ingrao je bil iz-
redno kritičen in je ponovil znane ob-
tožbe na račun Occhettove linije, ki
naj bi partijo pomaknila na desno in
jo spravila v podrejen položaj do PSI.
Partijskemu tajniku je očital, da je no-
vembrski preobrat povzročil nazado-
vanje KPI in volilni izidi naj bi bili le
melanholična potrditev tega nazado-
vanja. Za Ingraa Occhetto tudi ni od-
kril pravih nasprotnikov, ki so po nje-
govem razni De Benedettiji, Agnelliji,
Berlusconiji in Romitiji, očital pa mu
je tudi, da je partija molče spremljala
študentsko protestno gibanje. Glede
različnih struj v vrstah KPI je bil In-
grao povsem jassen. Zanj so te struje
nujne, s tem v zvezi pa je tudi dejal,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Protesti zoper Jovičeve izjave o suverenosti

LJUBLJANA — Zvezno državno predsedstvo je
včeraj izdalo daljše izredno ostro uradno sporočilo,
ki je očitno pod vplivom novega predsednika Borisa
Joviča. Razmerje sil se je najbrž spremenilo, saj v
tem uradnem sporočilu teče beseda o rušenju ustave
in ureditve SFRJ, nespoštovanju zakonov, zaradi
česar »je nujno treba sprejeti ukrepe za zaščito oze-
meljske in politične integritete in neoviranega de-
lovanja pravne države na vsem ozemlju Jugoslavi-
je«.

To delovanje »pravne države«
pa je Jović v svo-
jem uvodnem nagovoru, ko je prevzel mesto pre-
sednika, povezal z ukrepi na Kosovu. Jugoslavija in
predsedstvo imata bogate izkušnje s separatističnim
in protiuustavnim delovanjem na Kosovu, pa tudi z
ukrepi, ki jih v takih primerih pravna država spreje-
ma. Spremembe v Jugoslaviji se lahko sprejemajo
samo na ustaven način, kar po njegovi verziji pome-
ni, da je treba najprej spremeniti zvezno ustavo in
zakone, šele nato lahko potekajo demokratične vo-
litve v republikah. Če spremembe niso izvedene na
ustaven način, lahko nastopi kaos, kateremu uteg-
neta slediti razpad in državljanska vojna. Očitno ob-
stajajo sile, ki hočejo doseči strateški cilj, da se
opusti socialistično orijentacijo Jugoslavije, tudi za
ceno njenega razpada.

Slovenska skupščina je na predlog ZKS - Stran-
ke demokratične prenovne izvolila paritetno komisi-
jo predstavnikov vseh strank; komisija je sprejela
nasledno resolucijo:

Novi predsednik predsedstva SFRJ Borisav Jo-
vić je v svojem nastopnem govoru izrekel trditve,
ki so povsem naspornе demokratičnim procesom
in težnjam Slovenije po suverenosti. To se zlasti
nanaša na izjavo o primarnosti sprejetja zvezne
ustave pred republiškiimi, vnaprejšnji ideološki
opredelitvi države, vztrajanju na federalni ureditvi,
apriorni in nepristojni oceni neustavnosti uvajanja
»nacionalnih«
armad in tiskanja lastnega denarja.

Take izjave, ki so bile očitno namenjene Slove-
niji in Hrvaški, omejujejo tudi pravice do samood-
ločbe drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Skupščina republike Slovenije izraža prepriča-
nje, da bo Predsedstvo SFRJ svojo vlogo v prihod-
nje uspešno opravljalo samo ob polnem priznava-
nju suverenosti jugoslovanskih republik. Samo te
smejo in morajo na podlagi pravice do samoodloč-
be odločati o tem, ali na kakšen način želijo zdru-
ženo živeti v Jugoslaviji. Te pravice jim ne sme in
ne more nihče odvzeti, niti predsedstvo SFRJ, niti
njegov novi predsednik.

Ob odhodu dr. Janeza Drnovška s funkcije pre-
sednika predsedstva SFRJ mu skupščina Republike
Slovenije izreka priznanje za opravljeno delo, ki je
v zadnjem letu Jugoslavijo približalo Evropi in sve-
tu.

Kremeljski voditelji ne pristajajo več na »razorožitveno razprodajo« Zapleti v ameriško-sovjetski idili Baker naletel v Moskvi na težave

MOSKVA — »Minil je čas daril. Do sedaj se je predse-
dnik Mihail Gorbačov podal do skrajnosti po poti enostran-
skih koncesij. Napočil je čas, da tudi Američani kaj ponudi-
jo. Konec je sporazumov po razprodajnih cenah.«
Te besede enega od kremeljskih razorožitvenih analistov precej jasno
dokazujejo, da je sedanja štiridnevna turneja ameriškega
državnega tajnika Bakerja v Moskvi vse prej kot lahka. V
Kremlju zavračajo ameriške namige, da je predsednik Gor-
bačov pristal na revizijo odnosov z ZDA pod pritiskom ar-
made in konservativnih krogov v partiji. »Američane smo
razvadili, ker smo jim nudili preveč, tako da sedaj pričaku-
jejo, da bomo nadaljevali z enostranskim razoroževanjem,
ne da bi kaj zahtevali v zameno. Uresničili bomo razoroži-
tev, a le dvostranko, med SZ in ZDA,«
je poudaril član moskovskega politbiroja Leonid Dobrohotov.

To je izhajalo tudi po včerajšnjih pogovorih med Baker-
jem in Sevardnadzejem. Konec je idiličnega ozračja, tako
da nekateri že računajo, da na prihodnjem srečanju Bush-
Gorbačov ne bodo dosegli sporazuma o strateških medce-
linskih raketah, ker se je vse zapletlo ob vprašanju mane-
virnih raket. Da bi bila mera polna, negativno vpliva na
ozračje tudi zaplet v Pribaltiku, kljub temu da Baker upa,
da to ne bo vplivalo na odnose med obema supersilama.
ZDA so do sedaj pokazale precejšnje razumevanje, ker pa
nečjejo popustiti pri razorožitvenih vprašanjih, bi jim lahko
prav prišel tudi Pribaltik, ker bi z njim lahko Washington
opravičil neuspeh. To pa je za Gorbačova nesprejemljivo,
ker potrebuje nove mednarodne uspehe.

»Državni udar ni uspel«

V Tallinu so Estonci preprečili Rusko provokacijo
NA 2. STRANI

(Telefoto AP)

V New Yorku je umrl pevec Smokey-Sammy Davis jr. simbol popolnega showmana, ki se ni odrekal življenju

Sammy Davis jr. (na sred) v družbi najžjhlh prijateljev

(AP)

NEW YORK — Po osmih mesecih brezupnega boja je
Smokey-Sammy Davis jr. podlegel raku na sapniku. Znani
pevec in showman je tako zaključil svojo kariero pri 64.
letih, vse do zadnjega pa je trdil, da bo bolezen prebolel in
bo lahko še naprej teptal odrske deske. Gledališče je bilo
dejansko njegov dom. Že kot otrok je nastopal ob mami, ki
je bila izredna plesalka stepa. Tudi sam se je naučil te
umetnosti, bil pa je tudi odličen pevec.

V svojem življenju pa ni bil povsem srečen in uspešen
kot na profesionalni ravni. Živel je na veliki nogi, zahajal je
v družbo elitnih ameriških pevcev in igrancev, ki so bili žal
tudi narkomani in alkoholisti. Tudi Sammy je imel težave
zaradi kokaina in pijače, za usodni udarec pa so mu menda
poskrbele cigarete, ki jih je pokadil več kot 40 na dan.

Povratna tekma s Fiorentino brez zadetka Juventus pokal UEFA

NA 10. STRANI

Oči sovjetske javnosti so sedaj uprte v kongres ljudskih poslancev RSFSR V Pribaltiku zavladalo napeto zatišje po torkovih provokacijah nedomačinov

MOSKVA — »Državni udar ni uspel«, s tem naslovom so včerajšnji neodvisni estonski dnevniki prikazali torkove dogodke pred parlamentom v Tallinu, kjer so ruski oficirji in kadeti ob podpori rusko govorečega prebivalstva skušali vdreti v poslopje. To jim ni uspelo, ker je predsednik estonske vlade Edgar Savisaar v dramatičnem radijskem sporočilu pozval prebivalstvo, naj priskoči na pomoč obkoljenemu parlamentu. Včeraj je bilo v Tallinu mirno, le prebivalstvo je začelo z množičnimi nakupi, ker se boji gospodarske blokade. Mir je bil tudi v Rigi, kjer so v torkovojke in ruske priseljence razgnali domači policisti, ki so jim prišli na pomoč specialci notranjega ministristva. Položaj pa je vsekakor skrajno napet. Stopnjujejo se pozivi prebivalstvu, naj ne naseda na ruske provokacije, ker so te del načrtne strategije, ki si želi neredov, da bi Moskva lahko opravičila razširitev izredne predsedniške uprave v pribaltskih republikah.

Vsi dosednji mitingaški poskusi v Pribaltiku so se za sedaj izjalovili. Rusi pa bodo skoraj gotovo nadaljevali s protesti predvsem v Latviji, kjer jih je 32,8%, in v Estoniji, kjer jih je 29,9%. Če pa upoštevamo, da je tako v Tallinu kot v Rigi skoraj polovica prebivalcev ruskega rodu, je lahko vsakomur jasno, da bo prav v teh dveh mestih najbolj vroče. Izjema bo morda le Litva, kjer je Rusov le 8,6%. Včerajšnjemu zatišju pa je brzkone botrovalo dejstvo, da se je v Moskvi začel kongres ljudskih poslancev Ruske socialistične federativne sovjetske republike, na katerem bi morali izvoliti novega predsednika. Partijski kandidat je Aleksander Vlasov, njegov tekmelec pa Boris Jelcin. Včeraj je zasedanju prisostvoval tudi Mihail Gorbačov, kar nesporno dokazuje pomen sedanega kongresa. Če bi zmagal radikalni populisti Jelcin, bi bil to poraz za Gorbačova. Jelcina pa trenutno podpira le slaba tretjina poslancev, tako da ima le malo izgledov za zmago. V

prihodnjih dneh bomo torej pričali ostri konfrontaciji med zmernimi silami, ki podpirajo Mihaila Gorbačova, in radikalcami, ki bi hoteli hitrejšo demokratizacijo v Ruski federaciji, ker so prepričani, da bi to pospešilo demokratizacijo v vsej Sovjetski zvezi. Gorbačov pa upa, da bo z zmago v Ruski federaciji zaustavil sredobezne sile v ostalih republikah SZ. Pred dnevi je sovjetska akademija objavila podatke, da Ruska federacija daje kar 61 odstotkov svoje akumulacije zvezi in ostalim republikam. Namig je zelo jasen: brez Rusov so ostali obsojeni na gospodarski zlom. Objavljanje takih podatkov pa je lahko skrajno nevarno, ker to lahko spelje vodo na mlin ruske nacionalistične desnice, ki trdi, da je komunizem razprodal narodne vrednote in gmotno bogastvo Rusov. Da bi bila mera polna, so Izvestija napovedala, da se bodo s prihodnjim letom začeli na Krim vračati Tatarji, ki jih je Stalin razpršil po Sovjetski zvezi, kar bo spodbudilo podobne zahteve drugih izseljencev.

Strojvodje COBAS so oklicali 24 ur stavke

RIM — Strojvodje, ki so vključeni v sindikat cobas, bodo stavkali od 14. ure v petek, 25. maja, do vključno 14. ure v soboto, 26. maja. Tako je podskupina COMU (koordinacija združenih strojvodij) reagirala na dogovor med sindikati in italijansko železnico. Oba sogovornika sta se po težkih pogajanjih domenila tudi za povišek plače, ki bo v povprečju znašal milijon lir v prihodnjem triletnem. Cobasi so dejali, da je to premalo, delodajalci pa so odgovorili, da bo to pač zaustavilo nadaljnja pogajanja, ne pa dvignilo plač kolegom. Poleg tega pa naj bi stavka kršila postavko, po kateri naj bi jo najavili vsaj deset dni prej.

Odklonilne reakcije ob govoricah o davku na kreditne kartice

RIM — V palači Chigi so se včeraj pod vodstvom Giulia Andreottija sestali ministri za finance Formica, za zgradbena dela Pomicino. Razpravljali so izključno o vladnem gospodarsko-finančnem programu za obdobje od 1991 do 1993. O vsebini pogovorov se ni zvedelo ničesar določenega, o programskem dokumentu pa bo danes najprej razpravljala kabinetski svet, jutri pa bodo o finančnem in gospodarskem načrtu vlade razpravljali na ministrskem svetu.

Po zasedanju pa finančni minister Formica ni hotel ne potrditi ne zanikati govorice, da namerava vlada obdavčiti kreditne kartice. Dejal je le, da zdaj že plačujemo 500 lir davka na čeke, plačevanje s kartico namesto s čekom, pa je že neke vrste prevara. Zato pa so govorice o morebitnem obdavčenju kreditnih kartic sprožile dokaj burne reakcije, ki pa so vse po vrsti odklonilne.

V poslanski zbornici se je včeraj začela dokaj burna razprava o zakonskem osnutku o lovu. Zeleni, radikali in demoproletarci so obtožili večino in komuniste nekorektnosti, ker naj bi se z uvrstitvijo zakonskega osnutka na dnevni red skušali izogniti referendumu 3. junija. Njihove pripombe so pri glasovanju z veliko večino (356 proti 69) zavrnili.

Karabinjerji iz Milana in Palerma razkrili poslovneže povezane z mafijo

MILAN — V sorazmerno neobičajnem molku se je včeraj v Milanu oddvijalo zaključno poglavje obsežne preiskave, ki sta jo enoti za boj proti mamilom karabinjerjev iz Milana in Palerma vodili več kot dve leti.

Po dokaj skopih informacijah, s katerimi so lahko včeraj razpolagali novinarji, naj bi šlo za razdiranje mafijske piramide, ki je imela osnovno ploskev na Siciliji vrh pa v Milanu. Karabinjerji so že včeraj priprli menda več kot petnajst oseb. Imena aretirancev niso znana, ker so karabinjerji dejali, da je preiskava dejansko še v teku, beg informacij pa bi lahko bil usoden za uspešen zaključek akcije.

Kljub temu pa je znano, da je večina aretirancev živela bolj ali manj v senci Corleonečanov, ki so tkali mrežo, s pomočjo katere so v milanskih bančnih zavodih in preko lombardskih poslovnežev, izpirali umazan denar. Poleg tega pa naj bi sicilski mafija izkoriščala svoje milanske agente, da je vnašala v tok čistega denarja ogromne vsote, ki si jih je prislužila s trgovanjem z mamili.

Karabinjerji so včeraj izvedli nič koliko preiskav na sedežih raznih finančnih družb, ki so menda krile umazane posle siciliske mafije, v zameno za visoke dividende ter za niz dodatnih uslug. Po izjavah preiskovalcev, naj bi bilo to prvič, kar so v Milanu tako sistematsko načeli mafijske podružnice. Poleg tega pa naj bilo med aretiranci tudi nekaj vidnih zastopnikov mafijske družine Corleonečanov, ki je svoje sinove in vnuke poslala v Lombardijo.

Kar je menda najbolj presenetljivo pa je dejstvo, da so se v Milanu izkristalizirale gospodarske skupine, ki so bile na prvi pogled povsem spoštljive do vseh predpisov, dejansko pa so z zviti manevri skrbele za prečiščevalne akcije.

Vprašanje ogromnih vsot denarja, ki so del rednega finančnega dotoka kakršnekoli mafijske družine, je primarnega značaja. Zato je mafija vedno skrbela za kritje svojih umazanih interesov z neoporečnimi dejavnostmi.

Pred leti so se vključili v krog gradbenikov, vendar na krajevni ravni, poleg tega pa so lahko operirali z bankami, ne da bi jim to delalo preveliko težav. Z uvedbo novih zakonov o bančni ureditvi, z denarnimi omejitvami pri operiranju s čeki, predvsem pa z obveznim izpisom osebnih podatkov tudi v primeru manjših vsot denarja (govorimo seveda o milijonih, vendar pomenijo to mafiji manj kot drobtinice kruha), je mafija izgubila morda najvažnejšo alternativo pranja denarja v tujini. Zato je bilo povsem razumljivo, da bo mafija poskrbela za primerno alternativo in je po vsej verjetnosti izkoristila fenomenen nadnaga vzpona milanskega finančnega tržišča, ko so se v sorazmerno kratkem času razvijale mlade finančne družbe. V tolikšnem razmahu so bile tudi »mafijske« družbe dejansko nevidne, sedaj pa bomo lahko morda le ugotovili, do kakšnih odkritij so se dokopali karabinjerji, ki so celotno preiskavo vodili po nevidnih tirnicah, ki iz Palerma peljejo naravnost v milansko borzo.

Sporazum AGI-EFE

MADRID — Italijanska tiskovna agencija AGI je včeraj v Madridu podpisala sporazum o sodelovanju s špansko tiskovno agencijo EFE, ki ima svoje sedeže v 90 državah in ima privilegirani položaj povsod tam, kjer je španščina uradni jezik. Obe agenciji sta doslej že sodelovali, novi dogovor pa to sodelovanje še utrjuje in ga podaljšuje do leta 1993. Sporazum sta podpisala predsednik agencije EFE Alfonso Palomares in voditelj agencije AGI Luigi Fiorillo, prisoten pa je bil tudi podtajnik pri ministrskem svetu Nino Cristofori.

Glasnik sekretarjata za obrambo o včlanjevanju oficirjev v stranke

BEOGRAD — Kolikor vemo, med starešinami JLA ni članov HDZ, koalicije narodnega sporazuma in srbske narodne obnove, je dejal predstavnik zveznega sekretariata za ljudsko obrambo polkovnik Vuk Obradović na včerajšnji redni novinarski konferenci. Včlanjenje starešin JLA v take stranke ni legitimno, dokler ne bodo spreminili ustreznih odredb ustave SFRJ in dokler ne bo sprejet zvezni

zakon o političnem organiziranju in združevanju prebivalcev.

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo ne namešča in ne zamenjuje republiških sekretarjev za ljudsko obrambo. To je včeraj izjavil predsednik zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, polkovnik Vuk Obradović, ko je odgovarjal na vprašanje, ali ta organ lahko prepreči morebitno imenovanje Janeza Janše za »ministra za ljudsko obrambo« v novi slovenski vladi.

Irak bo izplačal Jugoslaviji vrsto dozorelih zapadlosti

BAGDAD — Predsednik zvezne vlade Ante Marković in njegov gostitelj, prvi podpredsednik iraške vlade Taha Jasin Ramadan sta končala štiridnevne razgovore s podpisom skupnega dokumenta o gospodarskem in znanstveno-tehničnem sodelovanju dveh prijateljskih in neuvrčenih držav do leta 1995. S temi dokumenti je razrešeno v glavnem tudi vprašanje jugoslovanskih ne le finančnih terjatev, ampak so položeni tudi temelji prihodnjega vsestranskega sodelovanja držav na precej bolj modernih osnovah. Os-

novo za to predstavlja dogovor, da bo Irak Jugoslaviji letos izplačal okrog 650 milijonov dolarjev terjatev. Predsednik Marković je s tem skupaj s svojimi sodelavci uspešno končal pogovore, ki jih je imel do 12. maja s iraškimi gostitelji. Ti rezultati, ki so jih pozdravili predstavniki približno sto jugoslovanskih delovnih organizacij širom po Iraku z 10 tisoč zaposlenimi, so plod srečanja, ki ga je imel Marković z iraškim predsednikom Saddamom Huseinom.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Zaupnica za vlado

teh devetih so trije člani ZKS - Stranke demokratične prenove, eden pa je liberalec. Navzočnost teh strank ne pomeni koalicijskega značaja vlade, gre za njihovo odločitev na podlagi mandatarjevega vabila. Peterle je tudi poudaril načelo kontinuitete, ne morejo se odločati za nekakšno revolucionarno dejanja, tako je še vedno odprto vprašanje namestnikov ministrov. Predsednik je samo okvirno orisal program nove vlade, katerega bo skupaj z ministri pripravil v enem mesecu in ga bo nato predložil v razpravo parlamentu. Parlament in vse stranke so želele pospešiti sprejem vlade, da bi se izognili brezvladju, potem ko je mandat stari vladi že potekel.

Med pomembnejšimi odstavki Peterletovega govora navedemo samo še poudarek o narodni spravi, ki se glasi: »Vlada bo v mejah svojih pristojnosti storila vse, da bi popravila še popravljive krivice, tako mrtvim kot živim. Za marsikoga se bodo sprava dejanja žal zgodila prepozno. Nikoli pa ni za narod prepozna resnica o njem samem. Za njegovo zorenje in izčiščevanje je nujna. Resnica nam ne bo narekovala preganjanja, pač pa odpuščanje in spravo.«

Razprava je bila seveda obsežna in zanimiva. Za ZKS - Stranko demokratične prenove je Janez Kocijančič uteemeljil konstruktivno opozicijo in se pri tem skliceval na daljši razgovor, ki so ga imeli s Peterletom še kot mandatarjem. Nekoliko bolj polemičen je

bil predsednik liberalcev Jože Školč, ki je obžaloval, da ne razpolagajo s praviim programom in da tudi o ministrih bore malo vedo.

Izredno zanimiv pa je bil poseg delegata JLA, višjega oficirja Milana Aksentijevića, ki je v s težavo naučen, vendar dokaj lepi slovenščini, podprl vlado, njena prizadevanja za demokracijo in napredek. Polemiziral je o programu obrambnega ministra Janše, češ da ni izvedljivo hkratno ustanavljanje slovenske vojske in zmanjševanje izdatkov za obrambo. Peterle je v odgovoru omenil »drugo stran«, narkar je vojak pojasnil, da ni na drugi strani, temveč da je na strani vlade. Tudi s strani uradne JLA torej skrajno spravljiv, pomirljiv in konstruktiven ton. Enako je veljalo pri ocenah večine ministrov, razen nekaterih pripomb, izrečenih na račun obrambnega ministra in ministra za notranje zadeve.

Predsednik Peterle je na vsa vprašanja odgovarjal izredno umirjeno in stvarno, tako da je bil celoten ton razprave na kulturni ravni, stvari so se končale hitro, brez kakršnegakoli zapleta in zamud.

Za ministra za Slovence zunanji matične domovine je bil izvoljen dr. Janez Dular, ki se je rodil 23. 9. 1943 v Vavti vasi pri Novem mestu. Diplomiral je slavicistiko, delal je kot lektor, sedaj pa je samostojni kulturni delavec in ni član nobene stranke. Kot slavist se je ukvarjal tudi z raznimimi vprašanji, ki so se nanašala na zamejstvo.

Minister za informiranje je Stane Stanič, ki je bil urednik Primorskega dnevnika od 1945. do 1948. leta.

Nova slovenska vlada je že bila deležna čestitk iz zamejstva. Tako sta Peterletu in njegovi vlada poslala čestitke in voščila za uspešno delo predsednik SKGZ Klavdij Palčič in deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar. SKGZ med drugim ugotavlja, da je pred novo slovensko vlado, spriči nekaterih okoliščin v slovenski in jugoslovanski stvarnosti, še prav posebno zahtevna naloga ter izraža prepričanje, da bo slovenska vlada pozorno spremljala življenje Slovencev izven matične domovine.

● Ponoven »ne«

»da so smešni nekateri listi« (misli je na Espresso in Repubblica; op. ur.), ki so nas najprej obsojali zaradi monolitnosti, zdaj pa se zgražajo nad različnostjo mnenj znotraj KPI.

Toda včerajšnja razprava na CK je prinesla tudi različne nianse nasprotovanja Occhettovi liniji. Tako je Angius pozdravil drugačen ton v sekretarjevem poročilu, pa čeprav ga to ni v celoti zadovoljilo. Angius poziva vse, naj se takoj spravijo na delo in to znotraj konstituantne. Različno je tudi nasprotovanje Minuccija, ki Occhetto priznava, da je njegovo poročilo dobra osnova za konstruktivno razpravo. In zanimivo je, da se v nasprotju z Ingrao boji struj. Zato med demokratičnim centralizmom in strujami predla-

ga tretjo pot, ki naj bi pomenila svoboden pluralizem.

S tem se je strinjal tudi Veltroni, ki je dejal, da različna stališča predstavljajo vso dinamičnost znotraj KPI, da pa mora do teh stališč priti na podlagi vsebine in političnih izbir in ne obratno. Veltroni je tudi zavrnil Ingraoovo obtožbo o podrejenosti komunistov PSI. »Najbrž sem spregledal razlog, zaradi katerega bi moral zanikati no-

vosti v stališčih in programih v Rimu, ni ju.« je bil polemičen Veltroni.

Pričakovano kritičen je bil Cossutta, ki je ponovil zahtevo po dostopu celotnega ožjega vodstva, nekaj nestrpnih pa je tudi v vrstah večine. Eden od njih je Lama, ki poziva k hitrim zaključkom in opozarja sekretarja, naj ne zgublja časa s »pomočjo tistim, ki ne želijo hoditi, saj se lahko zgodi, da bodo začeli zaostajati tudi nekateri v vrstah večine.«

G. R.

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
Via G. B. Martini 3 - 00198 Roma

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMSEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMi IN POVIŠANJi GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenega posojila vrednost kupona in poviška kapitala v izplačilu sledeči:

Posojilo	Kupon	Poviški kapitala
izplačljiv 15. 12. 1990	polletje 15. 6. 1990	skupna vrednost 14. 12. 1990 15. 12. 1990

1989-1997 ovrednoteno
III. emisija (Bohr) 6,55%* 0,655%* 1,325%*

* bruto brez davčnega odtegljaja 12,50%
Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.

Zopet razlike v republikah glede odnosov do italijanske narodnosti

KOPER — Volitve so se iztekle, njihovi rezultati pa glasno odmevajo tudi v vrstah italijanske narodnostne skupnosti na območju Istre in Reke. Znova so bile za pripadnike iste manjšine, ki jih ločuje republiška meja, razlike precejšnje. Spomnimo, da je volilna zakonodaja v Sloveniji avtohtonima narodnostima na Obali in Pomurju omogočila po eno delegatsko mesto v vseh treh parlamentarnih zborih republike in petih narodnostno mešanih občinah, Italijanom pa tudi v obalni skupščini. Tako je s kandidati narodnosti na listah posameznih političnih strank v novi sestavi slovenske skupščine pet Italijanov — poleg treh delegatov na zagotovljenih mestih še en komunist in en liberalci (brata Aurelio in Franco Juri iz Kopra).

Na Hrvaškem tega ni bilo! Vsi kandidati so bili že ob volilnem startu povsem enaki, brez možnosti zagotovitve mesta za pripadnike italijanske narodnosti. Ti so se za glasove volilcev lahko potegovali le na strankarskih listah; toda bilo jih je manj, kot je bilo pričakovati in so stranke obljubljale.

Izide volitev na Hrvaškem ocenjuje predsednik Unije Italijanov Istre in Reke Silvano Sau:

»Težko je v Sloveniji ocenjevati volitve na Hrvaškem tudi zato, ker so razlike v položaju italijanske skupnosti v obeh republikah! Medtem ko smo lahko zadovoljni s petimi našimi poslanci v slovenskem parlamentu, je na Hrvaškem drugače, nenazadnje zaradi drugačne volilne zakonodaje!

Težko je tudi napovedati vnaprej — oblastne sile naj se najprej uskladijo, za tem se bomo pogovorili o pravih igrah. Želimo pa ohraniti stalne stike tako s skupščino kot s političnimi silami. Seveda je položaj nekoliko težji, kajti istrski prostor, v katerem italijanska skupnost živi, je drugačnih političnih barv kot republika.«

Je Unija Italijanov v predvolilnem času storila vse, kar bi lahko, predvsem za kandidate narodnosti?

»Unija je lahko naredila le malo« ugotavlja Silvano Sau. »Kot enotna organizacija ni mogla vplivati na glasovanje za posamezne stranke. Smo pa preko Skupnosti Italijanov poskušali vključiti naše kandidate na vse liste, kjer je bilo mogoče. Uspeli smo na občinskih ravneh, kar pa je premalo, da bi se počutili sestavni del republiškega parlamentarnega sistema, v katerem se vendarle sprejemajo vse odločitve.«

Kaj pričakujete od novih oblastnih sil? V prejšnjem mandatu so v skupščinah delovala stalna telesa, ki so bedela nad narodnostnimi pravicami in položajem!

»V Sloveniji bodo, vsaj dokler bo v veljavi sedanja zakonodaja, ostala enaka delovna telesa. Z novo ustavo pa si bomo prizadevali ohraniti vsaj dosežene pravice. Italijanska skupnost na Hrvaškem pa bo morala znova predlagati oblikovanje vseh tistih instrumentov, ki bodo zagotavljali vsaj formalno prisotnost narodnosti v občinskih in republiških organizacijah. Uspeli so odvisen od politične volje obeh strani — torej tudi od nas samih oziroma od tega, ali bomo uspeli oblikovati tako nadstrankarsko organizacijo, ki bo kos boju za pravice italijanske narodnosti.«

MIRJAM MUŽENIČ

Stranke treh obalnih občin ocenjujejo volilne rezultate

Kako ohraniti opozicijo?

KOPER — V strankah treh obalnih občin je napočil čas, da ocenijo dosežene volilne rezultate. Mnogi so zaradi njih upravičeno slabe volje, saj je večina pričakovala boljše izide. Zdaj je tudi bolj jasno, kakšno je razmerje moči med posameznimi strankami in koliko se je pluralizem začel uveljavljati tudi v življenju, med ljudmi in ne samo v sorazmerno oddaljenih republiških organih.

Na prvi pogled se zdi, da so se volilci treh obalnih občin raje držali starih in znanih političnih strank zato, ker so se bali tveganja in novosti. Tako so v piranski, koprski občini in za obalno skupščino izvolili predsednika iz ZKS-SDP. Iz teh vrst izhaja tudi mandatar obalnega izvršnega sveta, mandatar piranskega pa je iz SZS. V koprski občini so nasploh obdržali skoraj vse funkcije komunisti in socialisti ter liberalci. Od devetih funkcionarskih mest je le podpredsednik zbora krajevnih skupnosti iz zelenih. Demos se je nekoliko bolje odrezal samo v izolirani občini.

Toda volilni izidi še zdaleč niso samo posledica razmerja med po-

Berite

»Novi Matajur«

litičnimi silami. V mnogih primerih so odločale napake, ki so jih naredile posamezne stranke že daleč pred samimi volitvami. V piranski, verjetno pa tudi v koprski občini se je Demosu očitno maščevalo dejstvo, da so vso pozornost usmerili le v družbenopolitični zbor in pozabili na druga dva. In čeprav so bili pred ustanovno skupščino v Piranu prepričani, da so sile enakomerno porazdeljene, se je kasneje vendarle izkazala premoč ZKS-SDP in SZS. Najbolj slikovit je primer izvolitve predsednika piranske občine. Kandidatka ZSMS-LS je že na volitvah dobila toliko glasov, da nekateri sploh niso dvomili v njeno zmago. Vendar so tik pred izpeljavo volitev v skupščini liberalci sami načeli vprašanje profesionalizacije predsednika, kar pa so spretno izkoristili v nasprotnem taboru in še pred samimi volitvami dokazali, da so politično veliko bolj prekaljeni.

Kako malo politične zrelosti (to je seveda tudi razumljivo) so pokazali člani Demosa, se kaže tudi v tem, da so po vsej sili oblikovali predloge za kandidate, čeprav so za več primerov že vnaprej vedeli (in priznavali), da niso ravno najbolj primerni kandidati. Predlagali so jih bolj zato, da bi sodelovali v igri. Prav to pa se je izkazalo za najbolj nevarno igro. Ko so kandi-

dati soočali svoja mnenja, se je nekajkrat pokazalo, da so kandidati ZKS-SDP veliko bolje pripravljeni, govorili so jasno in jedrnat, pripravili so si kratke govore in povedali vse tisto, kar volilce lahko zanima. Skratka, v primerjavi z večino Demosovih in liberalnih kandidatov so nastopili v glavnem res profesionalno. V takih primerih bi celo Demosovi poslanci, če bi hoteli izbrati boljšega, pač morali dati glas nasprotniku. (In morda se je to kje tudi zgodilo).

Opozicija se je na volitve v obalnih občinah pripravila ljubiteljsko-amatersko. To se je očitno zgodilo tudi s piranskimi liberalci in začuda tudi s koprskimi socialisti (njihovi kandidati - stari funkcionarji - bi lahko volilec pokazali kar veliko dobrih rezultatov, ki so jih dosegli v zadnjih dveh letih), ki se, kaže, niso najbolje pripravili na volitve. Seveda je v takih primerih neuspeh dvakraten. Ne le zato, ker stranka nima svojih funkcionarjev, ampak dodatno zato, ker je s tem izgubila nekaj ugleda in precej volje. Če na celi črti izgubljaš, ti postopoma še tako dobra volja nekoč splahni. To bo opozicija na Obali morala premisliti, če bo tukaj sploh še hotela obdržati to - tako pomembno - opozicijo.

BORIS ŠULIGOJ

Hvalevreden zakonski predlog KPI

Kako obvarovati istrsko-beneške kulturne vrednote

KOPER — Poslanec italijanske komunistične partije Willer Bordon (nekdanji miljski župan) in Stelio Spadaro iz tržaške KPI sta skupnosti Italijanov Antonio Gramsci v Kopru predstavila predlog zakona o zaščiti in vrednotenju istrsko-beneške kulture. Gre za zakon, ki so ga italijanski komunisti oblikovali že lansko jesen, konec tega meseca pa ga nameravajo posredovati v obravnavo parlamentu. Pred tem pa so hoteli slišati, kaj o tem zakonu menijo pripadniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji, saj gre za prvi tovrstni zakon, ki predvideva, da bi obe državi (Italija in Jugoslavija) skrbeli za revitalizacijo in prenovi istrsko-beneške kulture. Ne gre le za prenovi starih palač in mestec, ampak za ohranjanje prav vseh delov zanimive kulture, ki se je v stoletjih oblikovala v krajih ob Severnem Jadranu - od jezika, navad, do imen in celo pokopališč. Omenjeni zakon predvideva med drugim, da bi v Istri in na Reki odprli sedež Inštituta italijanske kulture in čitalnico (kot nekakšni podružnici že obstoječega beograjskega Inštituta italijanske kulture), ki naj bi pomagala razvijati odnose in poglobljati stike vseh kultur, ki se srečujejo na tem območju - predvsem slovenske, hrvaške in istrsko-beneške.

Predlog zakona je tudi odraz pripravljenosti Italije, da bi kot matična domovina bolj skrbela za svoje manjšine zunaj državnih meja, in pripravljenost na investicije, ki so potrebne pri načrtih za ohranjanje omenjenih kulturnih posebnosti. Vsekakor gre tudi za projekt, ki ga nameravajo natančneje obdelati v delovni skupnosti Alpe-Jadran.

BORIS ŠULIGOJ

Bivši deželni svetovalci F-JK so se pred dnevi spet srečali

GRADIŠČE OB SOČI — V prejšnjih dneh so se v palači Torriani, na sedežu občinskega sveta Gradišča ob Soči, zbrali bivši deželni svetovalci dežele Furlanije-Juljske krajine. Zbrali so se tudi zato, da bi spoštovali predpise statuta združenja, ki jih združuje.

Goste je pozdravil domači župan Romano Travan. V združenju bivših deželnih svetovalcev je trenutno 78 članov.

Srečanja se je udeležil tudi predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Paolo Solimbergo in nekateri sedanji deželni svetovalci.

Na srečanju so bivši deželni svetovalci tudi obujali spomine, ko so v deželni skupščini vodili politične boje in prispevali k splošni rasti naše dežele.

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

**VABILO
DELNIČARJEM**

na izredni občni zbor, ki bo v prvem sklicu dne 31. maja 1990 ob 19.30 in v drugem sklicu

V PETEK, 1. JUNIJA 1990

v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ul. sv. Frančiška 20, ob 19.30 z naslednjim dnevnim redom:

Povišek družbene glavnice od 10.000.000.000 lir na 25.000.000.000 lir z izdajo 1.500.000 novih navadnih delnic, od katerih se podeli 700.000 delnic delničarjem brezplačno in 800.000 delnic v opcijo delničarjem proti plačilu; sprememba člena 5 družbenega statuta.

V smislu člena 4 zakona št. 1745 z dne 29. decembra 1962 se smejo udeležiti občnega zbora s pravico do glasovanja tisti delničarji, ki so položili delnice pri sedežu družbe vsaj pet dni pred občnim zborom.

Upravni svet

V Sežani simpozij o turističnih jamah in zaščiti Krasa

SEŽANA — V Sežani bo od 25. do 27. maja 11. jugoslovanski simpozij na temo »Turistične jame in zaščita Krasa«, ki ga prireja komisija za turistične jame in zaščito Krasa pri Jamarski zvezi Jugoslavije. Simpozij, ki bo potekal pod pokroviteljstvom sežanske občinske skupščine, se bo udeležilo približno 60 predstavnikov jugoslovanskih turističnih jam, republiških jamarskih organizacij, Turistične zveze in Gospodarske zbornice Slovenije ter Centra za turistično in ekonomsko propagando, kakor tudi republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo. Kakšni so nameni simpozija oziroma kaj od njega pričakujejo ter kaj je organizatorje vodilo, da so strokovni sestanek pripravili v Sežani, nam je povedal dr. France Habe, nestor slovenske speleologije in jamarski mentor, ki je kljub svojim 81 letom krasoslovec s srcem in dušo.

Raziskovanje novih jam je le del Habetove krasoslovne aktivnosti. Naj ob tem dodamo, da je dr. F. Habe raziskal 184 novih jam, obiskal pa gotovo več kot tisoč. Postojnskemu jamskemu sistemu in Škocjanskim jamam je posvetil največ pozornosti, napisal je več obsežnih vodnikov in monografij. Kot

dober poznavalec kraškega podzemlja, ki mu daje ta prečudoviti svet kapnikov neizčrpen snov za pisanje, je dr. Habe začel:

»Po informacijah Mednarodne speleološke unije, ki združuje 50 kraških dežel, je na svetu preko 1200 turističnih jam. V Jugoslaviji se ponašamo s 36 turističnimi jamami, od katerih je na slovenskem Krasu kar 14. Med svetovno znanimi sta tudi Postojnska

jama z izrednim kapniškim bogastvom, ki pa je zaradi svoje geografske lege ob evropski cesti proti morju in zaradi svoje infrastrukture vodilna v svetu, in Škocjanske jame. Le-te slovi-jo po mogočnih podzemeljskih dvorinah, ki jih oživljajo divje vode in skozi katere se v nešteto brzicah prebija notranjska reka Reka. Žal pa to edinstveno mogočno kraško podzemlje že četrto stoletja onesnažuje reka Reka, ki je ob nizkih poletnih vodah v najnižjem četrtem kakovostnem razredu, v katerem je zamrlo vse življenje.«

Kaj nameravate storiti, da bi zopet oživila reka Reka, stvariteljica čudovitega škocjanskega podzemlja?

»Glavni onesnaževalec teh voda je Ilirska Bistrica s svojimi tovarnami in številnimi drugimi onesnaževalci. Kljub družbenemu dogovoru, ki zavezuje vse onesnaževalce, da skušajo čimprej prenehati z onesnaževanjem in kljub čistilni napravi, ki je bila postavljena lani, se stanje vode žal ne izboljšuje. Zastavili smo si cilj, da bi po Vremški dolini in skozi Škocjanske jame tekla čistejša reka, ki bi jo lahko prištevali v drugi kakovostni razred. Žato je jugoslovanska zveza speleologov poverila svoji Komisiji za turistič-

ne jame in zaščito Krasa, da skliče 11. jugoslovanski simpozij prav v Sežani in Škocjanskih jamah.«

Kako se bo simpozij odvijal in kakšne so razprave?

»Prvi dan bodo udeležence simpozija sprejeli predstavniki delovne organizacije Hoteli in gostinstvo iz Sežane. Sledil bo sestanek predsedstva Speleološke zveze Jugoslavije in zastopnikov republiških speleoloških komisij za turistične jame in zaščito Krasa. Popoldne bomo s predvajanjem diapozitivov iz jugoslovanskih jam ter o flori. Naslednji dan bo delavno. Goste bo pozdravil dr. Marjan Rožič, predsednik slovenske turistične zveze. Dr. Andrej Kranjc, predstojnik IZRK pri SAZU iz Postojne bo predstavil projekt speleoloških raziskav v Škocjanskih jamah, ki jih sofinancira slovenska vlada in se bodo izvajale v naslednjih letih. Ekološki model kot temeljni princip pri urejanju jam za turistični promet bo predstavil ing. kemije Juraj Posarič, speleolog iz Zagreba. Orisal bo, kako je potrebno urediti jamo, ki jo turistično izrabljamo, da bo odgovarjala temeljnemu ekološkemu principu, kajti vsi dosedanjí posegi, kjerkoli so bili, so pustili nepričakovane

in nezaželene posledice. Sam pa bom spregovoril o problemih turističnih jam in podal poročilo o delu komisije.«

Kakšen je namen simpozija?

»Na simpoziju, ki se bo odvijal v veliki sejni dvorani sežanske občinske skupščine, skušamo ponovno postaviti zahtevo po čimprejšnji sanaciji Reke. V razpravah bomo obravnavali probleme odpiranja, urejanja, vodenja in propagande turističnih jam. Na simpoziju bomo sprožili pobudo za predstavitev kandidate klasičnega Krasa za vključitev v razvojni program pri Unescu. Predstavili bomo tudi projekt obnove Handkejevega mostu in idejni projekt ureditve poti v Škocjanskih jamah, ki ga je izdelalo podjetje Kras iz Sežane.«

Jamski turizem mora postati čimprej sestavni del jugoslovanske turistične ponudbe.

»Temu naj bi služila tudi čimprejšnja izdaja vodnika po turističnih jamah Jugoslavije. Simpozij se bo zaključil z obiskom Škocjanskih jam in bližnje okolice.«

Simpozij v Sežani naj bi bil tako doprinos k jugoslovanskemu turizmu.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Z včerajšnjega strokovnega posveta v Trstu Tržaška borza gleda z optimizmom naprej

»Rasti z rizičnim kapitalom - Borze in kultura finančnosti v podporo razvoja«: pod tem geslom je bilo včeraj pri Trgovinski zbornici prvo od osmih strokovnih zasiedanj, ki jih prireja Zbornični konzorcij za koordinacijo med borzami vrednostnih papirjev in gospodarski tednik Il Mondo in ki bodo še v drugih sedmih mestih - od Benetk pa do Barija (ne pa v Rimu in Milanu, kjer pač to ni potrebno).

Na posvetu so spregovorili direktor revije Il Mondo Redento Mori, predstavnik Tržaške borze Cornelio Rizzardi, zbornični predsednik Giorgio Tombesi in ravnatelj ekonomske fakultete Univerze Trst Giacomo Borru-so. Zlasti zanimivo je bilo prav poročilo prof. Borruza, ki je analiziral možnosti za razmah finančnih poslov na Tržaškem. Dejal je, da bi lahko v Trstu ustanovili IBF - International Banking Facilities, sprožili countertrade, uvedli blagovno borzo ter odprli še borzo nekonvertibilnih valut. Te pobude naj bi se uokvirile v nekakšno finančno prsto cono, ki bi privabila semkaj veliko kapitala in posredno prispevala k splošnemu gospodarskemu razvoju naših krajev.

Dr. Rizzardi pa je razvil temo bližnje preureditve borznega poslovanja v Italiji oziroma njegovega operativnega poenotenja. Po novem bo vseh deset italijanskih borz poslovalo v realnem času in soglasno ter bo veljal za vse en sam cenik vrednostnih papirjev; to bo mogoče s telematskim sistemom, borzne agente v »corbeille« pa bodo zamenjali elektronski terminali. Novost bo tudi v uveljavitvi tako imenovanih posredniških družb - SIM. Rizzardi je poudaril, da je Tržaška

borza, ki je tudi najstarejša v Italiji (nastala je dobrih sto let pred drugimi) dodobra pripravljena na vse te spremembe, saj razpolaga zdaj s sodobno tehnologijo.

Toda, ali bo novi sistem, ki bo temeljil na telematiki izzval tudi pomnožitev borznih agentov? Na to vprašanje, ki ga je zastavil urednik tednika Gospodarstvo med tiskovno konferenco pred začetkom zasedanja, je Rizzardi odvrnil, da je zadeva še nerešena. Danes je v vsej državi 250 habilitiranih borznih agentov, to število pa je po zakonskih predpisih zaenkrat zamrznjeno. In »črni petki«? Ali se bodo še ponavljali, je bil radoveden isti novinar. Globalizacija borznih poslov prinaša s sabo seveda tudi to nevarnost, ki pa je ni mogoče odpraviti, ker je poslovanje pač svobodno. To pa je bilo na tiskovni konferenci tudi vse, kar zadeva vprašanje finančnega rizi-ka.

Zbornični predsednik Tombesi je ob predstavitvi posveta podčrtal pomen finančnega poslovanja kot gonilca gospodarskega razvoja na Tržaškem, posebno še spriču važne vloge, ki jo bo lahko odigral Trst na področju gospodarskega sodelovanja med vzhodnim in zahodnim delom Evrope. Tombesi je tudi omenil vabilo v Ljubljano, kjer so nedavno odprli borzo vrednostnih papirjev, in z zadoščenjem povedal, da je pri organizaciji borze sodeloval neki tržaški konzulent. Nazadnje je z zadovoljstvom sporočil, da je zakladni minister Guido Carli predvčerajšnjim podprl kandidaturu Trsta, da postane sedež načrtovane Banke za razvoj Vzhodne Evrope - BERD.

Zapleti ob uporabi osebne izkaznice za vstop v Jugoslavijo Sprostitev prehajanja meje možna samo z ukinitvijo turističnih kart

Odlok o uporabi italijanskih osebnih izkaznic za prehod italijansko-jugoslovanske meje je v prvih dneh veljavnosti (veljati je namreč začel 14. maja) naletel na pozitivne ocene. Kot smo že poročali, pa je dejstvo, da so se potniki začeli posluževati te možnosti, na mednarodnih mejnih prehodih povzročilo zastoje. Italijanski državljani, ki potujejo v Jugoslavijo z osebno izkaznico, si morajo na jugoslovanski strani priskrbeti še turistično karto, ki sicer ne stane veliko (deset din, če upoštevamo turistično takso in strošek za obrazec, kar znaša približno tisoč lir), vendar pa je postopek precej zamuden in hromi turistični promet. S tem pa se v bistvu tudi zmanjšuje praktični učinek pomembnega odloka, kot je v pismu italijanskemu zunanjemu ministru De Michelisu ugotovil tudi sen. Stojan Spetič, ki zunanjega ministra poziva, naj posreduje pri pristojnih jugoslovanskih organih, da bi spremenili predpise glede turistične karte. Istočasno pa slovenski parlamentarec (ki se je o tem razgovarjal tudi z jugoslovanskim ambasadorjem v Rimu Dušanom Štrbcem) predlaga, da bi začasno, predvsem v vidu turistične sezone, vsaj nekoliko poenostavili izdajanje turističnih kart.

Postopek, ki so se ga doslej in se ga še poslužujejo jugoslovanski obmejni organi, predvideva, izpolnitev formularja in plačilo že omenjene vsote. Vendar pa morajo interesi imeti pri sebi dinarje, v nasprotnem primeru morajo ustrezni znesek zamenjati. Obenem pa je turistična karta osebna, kar pomeni, da je treba izpolniti toliko obrazcev, kolikor je osebnih izkaz-

nic. V zvezi s tema dvema specifičnima vprašanjema Spetič predlaga, da bi interesi lahko plačevali pristojbino za turistično karto tudi v tuji valuti, istočasno pa se zavzema za uvedbo kolektivnih turističnih kart.

V turistični sezoni se namreč veliko italijanskih državljanov pelje v razna jugoslovanska letovišarska središča z avtobusi in precej verjetno je, da bo letos veliko italijanskih turistov prišlo z osebnimi izkaznicami. (Že lani so namreč nekatere italijanske turistične agencije zagotavljale, da za vstop v Jugoslavijo zadošča osebna izkaznica, ki je veljavna za potovanja v tujino). Izdajanje posamičnih turističnih kart bi seveda terjalo veliko časa, kar bi v konici turistične sezone lahko ustvarilo dolge kolone. Kolektivne oziroma nekakšne družinske turistične karte pa bi lahko uvedli za manjše skupine, ki potujejo z osebnimi avtomobili.

Iz vseh navedenih razlogov pa bi bila po mnenju sen. Spetiča najboljša rešitev ukinitve turistične karte za italijanske državljane, o čemer pa mora odločati jugoslovanski parlament. Ker ni pričakovati, da bi do začetka turistične sezone zvezna skupščina že sprejela ustrezen sklep, je Spetič jugoslovanskemu veleposlaniku v Rimu posredoval tudi predloge za prehodno obdobje. Ambasador Štrbac je zagotovil, da bo vse predloge posredoval pristojnim jugoslovanskim krogom.

V pismu, ki ga je naslovil na italijanskega ministra De Michelisa, pa sen. Spetič ugotavlja, da zaradi birokratskih zapletov odlok v prvih dneh veljave ni sprostil turističnega toka,

temveč ga je celo ustavljal. Odprava turistične karte bi bila torej nujna in v zvezi s tem vprašanjem bi moral De Michelis poseči pri jugoslovanskih pristojnih organih.

Na zaplete, do katerih prihaja v teh dneh na mednarodnih prehodih in naši deželi, pa gledajo z zaskrbljenostjo tudi jugoslovanski turistični delavci, ki so z navdušenjem sprejeli vest o novi možnosti. Na slovenski Obali npr. ugotavljajo, da bi se lahko z minimalnimi stroški izognili vrstam, ki se ustvarjajo na mejnih prehodih. Milčniki so namreč že pred časom predlagali Turistični zvezi Jugoslavije, naj na kakšen način poskrbi za pokrivanje stroškov, ki nastajajo pri izdajanju začasnih turističnih prepustnic. Zaenkrat pa s tem v zvezi še niso sprejeli nikakršnega ukrepa, kar pomeni, da so se prehodi meje še dodatno zapletli, namesto da bi se sprostili.

Potujoči potepači v Lonjerju in Dolini

Potepuhi potujoči
jim ideja v glavo skoči;
so dve leti potovali
novo igro pripeljali.

Potujoči potepači
so še vedno razgrajali,
sami več se ne podijo
z Ugotom se veselijo

Preteklo soboto so Potujoči potepači obiskali otroke v Križu in v Šempolaju. V soboto, 19. maja, pa bodo najprej ob 15. uri v Lonjerju, in sicer na »Mandriji«, ob 16.30 pa se bodo srečali še z otroki iz Doline, in sicer na »Gorici«.

V Kraški galeriji Srečanje na Krasu

»Srečanje na Krasu« je naslov prve razstave, ki jo v letošnji sezoni prireja Zadruga Naš Kras v repenski Kraški galeriji in ki jo bodo odprli v soboto, 19. maja, ob 20.30. Na razstavi, ki jo zadruga prireja v sodelovanju z združenjem kraških grafikov Gruppo associativo incisor, bodo sodelovali umetniki Franco Degrassi, Renata De Mattia, Maura Israel, Edi Žerjal in Bruno Ponte, ki so že razstavljali v teh prostorih. Umetniki bodo predstavili svoje najnovejše grafike na kraško tematično in bodo tako uprizorili idealno »Srečanje na Krasu« s prof. Lojzeto Spacalom, ki bo sam razstavil nekaj grafik. Razstava bo odprta do 17. junija, obiskati pa jo bo mogoče ob sobotah od 17. ure do 19.30 in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30.

Ekonomski razvoj Trsta po letu 1918

V sklopu ciklusa predavanj, ki jih želi Krožek za kulturo in umetnost posvetiti Trstu in njegovi vlogi v spreminjanju Evrope, bo jutri ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi prvo predavanje na temo »Ekonomski razvoj Trsta od leta 1918 do danes«. Predaval bo profesor sodobne zgodovine na milanski univerzi Giulio Sappelli, ki je med drugim tudi ravnatelj Sklada Feltrinelli in je več let poučeval na tržaški univerzi. Predavatelj, ki ga bo predstavil Tito Favaretto, je več let raziskoval zgodovino tržaškega gospodarstva. Njegove raziskave bodo objavljene v knjigi »Italijanski Trst - Gospodarski mit in usoda«.

Na temo »Trst v spreminjanju Evrope« pa bo v ponedeljek, 21. maja, v gledališču Verdi tudi posvet, na katerem bodo sodelovali nekateri izmed najpomembnejših tržaških gospodarstvenikov.

Proračun KZE bo podpisal izredni komisar

Finančni proračun Krajevne zdravstvene enote bo v prihodnjih dneh formalno odobril in podpisal izredni komisar, ki ga bo imenovala deželna vlada. Komisarstva uprava je sad zelo neurejenih političnih odnosov v večini, ki upravlja KZE, le-ti pa se negativno odražajo tudi pri delovanju skupščine, kjer so že nekajkrat prekinili sejo zaradi pomanjkanja legalnega števila prisotnih svetovalcev. To se je zgodilo tudi predsinodnim, ko je bilo pred odobritvijo finančnih dokumentov v sejni dvorani samo 28 svetovalcev na 60. Ugotovitev prisotnosti je uradno zahteval komunist Maurizio Pessato, med odsotnimi pa je bilo največ svetovalcev Liste za Trst, PSI in KD.

Predsednik Jacopo Rossini (PSI), ki je včeraj uradno zahteval od Dežele imenovanje komisarja »ad acta«, je v izjavi za tisk podčrtal, da je do političnih težav prišlo ravno v trenutku, ko je KZE izdelala proračun na podlagi jasnih in treznih finančnih smernic. V zvezi s tem dogodkom se je oglašil tudi Pessato, ki je mnenja, da je treba to novo afero oceniti tudi v luči političnih dogajanj na krajevni ravni.

Jaša Zlobec

Prireditelji večerov v Slovenskem klubu so v torek priredili srečanje s književnikom in prevajalcem Jašo.

Srečanje je potekalo v Slovenskem klubu

Jaša Zlobec o težavah komaj rojene demokracije v Republiki Sloveniji

Zlobcem, ki je bil izvoljen v nov slovenski parlament, in sicer v zbor združenega dela. Na volitvah se je predstavil kot neodvisni kandidat na listi ZSMS - Liberalne stranke.

Torkov večer je potekal v obliki razgovora med gostom in publiko. Nekaj uvodnih vprašanj sta mu zastavila predstavnika SK Barbara Gruden in Ravel Kodrič. V razgovoru so prišla na dan številna zanimiva vprašanja o razmerah v Sloveniji po prvih demokratičnih volitvah. Jaša Zlobec je kritično ocenil volilni sistem, saj niso bili izvoljeni tisti, ki so dobili največ preferenc. Vse je bilo namreč že vnaprej določeno z listami kandidatov, s katerimi so se stranke predstavile na volitvah. Vsaka stranka si je tako zagotovila pomembnejša mesta za svoje prvake. V Sloveniji so si pred volitvami mnogi delali res velike iluzije. A 45 let enostrankarskega sistema ni mogoče kar tako hitro izbrisati. Kljub pomanjkljivosti pa so bile te volitve res pomemben korak naprej, je poudaril predavatelj.

Jaša Zlobec je povedal svoje mnenje tudi o usodi združene opozicije Demos. Predvsem je opozoril na dejstvo, da je ravnotežje znotraj opozicije zelo nestabilno. Ko bodo vodilna mesta razdeljena, bo verjetno v tej koaliciji prišlo do trenj. Razumnejši del Demosa si vsekakor želi, da koalicija ne bi kmalu razpadla, saj posamezne stranke zunaj nje ne bi imele veliko moči.

Na željo občinstva je gost povedal tudi nekaj besed o Hrvaški. Po njegovih ugotovitvah sploh ni mogoče primerjati razmere v tej republiki s položajem v Sloveniji, kjer so se začeli že pred kakimi desetimi leti pojavljati prvi znaki demokratizacije. Na Hrvaškem pa je demokratizacija čut dozorevala le kake tri leta. Kar zadeva usodo vzhodnih držav je Zlobec trdil, da nimajo demokratične tradicije in da bo zato prehod iz enega sistema v drugi zelo boleč. Še posebno pesimistično se je izrazil o prihodnosti Romunije in Bolgarije, kjer je krutost režima strla žrtve, a tudi njihove preganjalce. Po Zlobcevi ugotovitvi ima Slovenija daleč najboljše gospodarsko, politično in socialno izhodišče, da doseže raven drugih zahodnih držav.

V razgovoru med gostom in občinstvom so prišla na dan še številna zanimiva vprašanja. Ljudje so želeli izvedeti kaj več o novi ustavi, o slovenski suverenosti, o svobodi tiska, o problemu splava, o vlogi Cerkev v slovenski družbi in še o marsikaterih drugih aktualnih problemih, s katerimi se bo morala spopasti nova vlada. (hj)

Informacije o davčni prijavi

Pokrajinsko ravnateljstvo finančne uprave sporoča, da bodo od jutri (18. maja) na sedežu finančne uprave na Trgu Panfili poslovali informacijski uradi, ki bodo nudili pojasnila v zvezi z davčnimi prijavami. Uradi bodo odprti vsak dan od 8.30 do 12.30.

Pristaši tržaškega Forumu se bojijo premočnega »objema« z vodstvom KPI

»Forum za konstituantu«, ki se na osnovi Occhettovega predloga zavzema za oblikovanje nove levičarske sile, počasi išče pot in vlogo v zapleteni tržaški politični situaciji. Skupščina, ki do danes združuje približno 150 italijanskih in slovenskih razumnikov in javnih delavcev, bo morala predvsem razčistiti svoje odnose s tukajšnjo KPI, kjer je Occhettova komponenta v manjšini, a tudi z ostalimi levičarskimi strankami in gibanji, ki so pokazala zanimanje za to pobudo. Glede tega obstajajo znotraj Forumu precej deljena in tudi protislovna stališča, v kratkem pa bo vsekakor prišlo do prvega »stika« s krajevnim vodstvom KPI. O teh in o podobnih vprašanjih je tekla beseda na torkovi skupščini Forumu v gledališču Miela, na kateri sta uvodoma poročala Luciano Ceschia (o nedavnih upravnih volitvah) in Bruno Zvech (o odnosih Forumu s KPI).

Ceschia je podčrtal, da volitve, kot menijo nekateri, ne pomenijo premika na desno, pač pa postavljajo tradicionalne stranke (posebno levičarske) pred nekatere dileme o njihovi vlogi v civilni družbi. Volilni uspeh gibanja Lega Lombarda zahteva temeljito analizo tega pojava, saj je treba prodor lige tolmačiti tudi kot ostro kritiko državnemu centralizmu, zato je Ceschia menja, da Liga zagovarja nekatere potrebe in zahteve, ki sodijo v levičarsko tradicijo. Na Jugu pa podobnega preobrata niso doživeli, tam prevladu-

je klientelizem, pomemben delež pri volitvah pa je prispeval tudi organizirani kriminal. Glede negativnega volilnega izida KPI pa je nekdanji direktor Piccola prepričan, da je partija izgubila zaradi svoje negotove in neodločne politike, 24 odst. glasov pa vsekakor ne pomeni poraz za Occhetto, prav nasprotno, tajnik mora sedaj za vsako ceno pospešiti svojo korenito reformo.

O odnosih Forumu s KPI je obširneje govoril sindikalist CGIL Zvech. Forum ne sme na noben način postati neke vrste »podpornik« KPI in tudi ne »privilegiran sogovornik« samo Occhettovih pristašev, ampak mora iskati dialog z vso levico, vključno s PSI, seveda upoštevajoč dejstvo, da je predlog za konstituantu prvi izdelal prav sekretar KPI.

Živahna razprava, ki je sledila uvodnim poročilom, je odprla marsikatero vprašanje (in tudi marsikatero dilemo) o vlogi Forumu v tržaški realnosti. Vsi ali skoraj vsi so glede tega soglašali, da si bo moral v kratkem zadati nekatere konkretne cilje na osnovi konkretnih programov, da ne bo vse ostalo na ravni ocen in političnih ter idejnih deklaracij. V tem okviru je padlo nekaj predlogov, ki od blizu zanimajo tudi našo manjšino in širše vprašanje sožitja. O tem je obširneje spregovoril Ivan Verč, ki je dejal, da je tudi levica manjšinsko vprašanje prevečkrat ob-

ravnala kot »različnost«, medtem ko bi morala ta problem speljati na tirnice »normalnosti« v krajih, kjer so Slovenci doma. To problematiko je treba obravnavati in - če je mogoče - tudi reševati s kulturo in s kulturnimi pristopi, medtem ko se je doslej posvečalo pozornost skoraj izključno politiki, pri čemer pa se je vse premalo tvegalo. Italijanski someščani imajo večkrat predstavo, da je manjšina neke vrste »zabetonirana celota«, dejansko pa ni tako, »saj je več različnosti in razhajanj med Slovenci kot med Italijani«. Slovenci v Italiji po mnenju Verča pozabljajo ali podcenjujejo dejstvo, da je manjšinsko vprašanje tudi pravno vprašanje, »kot se jasno zaveda prof. Samo Pahor. Človek se lahko strinja ali ne z metodami njegovega boja, je pa med redkimi Slovenci v Italiji, ki trdno verjame v zakone in v pravno državo«. Forum se bo moral zato angažirati tudi na obširnem področju civilnih svobod.

V razpravi je - kot rečeno - tekla beseda tudi o odnosih med Forumom in KPI. Zanimivo je, da so prav nekateri komunisti opozorili na nevarnost, da bi KPI, kot se je že zgodilo z nekaterimi gibanji (nekdo je pri tem omenil tudi skupino Matija Gubec), počasi počasi »kooptirala« (in postopno onesposobila) Forum, ki vendarle predstavlja nekaj novega v italijanskem političnem življenju.

S. T.

NEVAR S. R. L.
Ul. Maiolica 15/b

URARNA - ZLATARNA

Nevar 2 s.r.l.

Ul. Roma 11 - Trst - Tel. (040) 362483

Velika izbira
dragocenih daril

Srečanje zborov Vesela pomlad z MOPZ Idica

Pesem prijetno zbližuje različne narode in kulture

Pevski zbori Vesela pomlad so imeli konec prejšnjega tedna v gosteh MOPZ Idica iz Clusoneja pri Bergamo. Pevci iz zgornje doline Seriane so tako vrnil obisk openskemu MPZ Vesela pomlad, ki se je mudil v Clusoneju pred dvema letoma, ko je sodeloval na 9. festivalu zborovske pesmi. Pevci z Opčin so prišli v stik z zborom Idica po zaslugi Tržaškega okteta, katerega že več let družijo prijateljsvo s pevci iz Clusoneja.

Po sprejemu na sedežu openskih zborov v Finžgarjevem domu v soboto zvečer, so se gostje in gostitelji zbrali v dvorani Prosvednega doma na Opčinah. Tu so pevce iz Clusoneja s pesmijo pozdravili MPZ, DPS in FPS Vesela pomlad, ki jih vodi Franc Pohač. Koncertni spored, ki ga je mojstrsko povezovala Simona Visinoni, je obsegal v glavnem domače hribovske napeve, ki jih zbor Idica skrbno čuva v svojem repertoarju in s tem prispeva k ohranjanju ljudskih melodij. Večino pesmi je za zbor priredil dirigent Kurt Dubienky, ki vodi zbor že od samega nastanka, to je polnih 33 let. V zaključnem delu koncerta je zboru dirigiral mlajši zborovodja Luigi Bi-

goni, ki polagoma sprejema vodstvo zborov iz rok starejšega zborovodje.

Zbor Idica je zelo znan po vsej Italiji. Nastopal je domala v vseh evropskih državah ter v Izraelu in Mehiki. Tudi na Opčinah mu je uspelo vzpostaviti živ stik s poslušalstvom, ki je njegovo izvajanje nagrajevalo z burnimi aplavzi.

V nedeljo so predstavniki Vesele pomladi pospremili pevce zborov Idica na Sveto goro, kjer so v baziliki Materne božje oblikovali sveto mašo. Popoldne so preživeli v vedrem in sproščnem razpoloženju s kratkim izletom po Goriških Brdih. Poslovili so se z željo po novem srečanju, morda na 5. mednarodnem festivalu zborovskega petja, ki ga zbor Idica pripravlja za leto 1992 s sodelovanjem vsega prebivalstva ter najpomembnejših družbenih in gospodarskih dejavnikov iz domačega Clusoneja.

Srečanje zborov Idica s pevci Vesele pomladi je potrdilo pomen zbliževanja različnih narodov in kultur, ki se najlepše uresničuje prav s pesmijo.

MAJDA DANEV

Tržaški slovenski upokojenci v Istri in Savinjski dolini

Letošnja zgodnja in topla pomlad je vabila v naravo in izlete. Tako je Društvo slovenskih upokojencev Trst priredilo dva prijetna spomladanska izleta. Prvi je v začetku aprila popeljal izletnike po Istri.

Po prehodu meje pri Škofijah smo se takoj napotili v znamenite Hrastovlje. Tu bodo letos proslavljali 500. obletnico poslikave male romanske cerkvice iz 12. stoletja. Freske Ivana iz Kastva (napravil jih je leta 1490) pokrivajo vse stene in strop. Najzanimivejši je mrtvaški ples, ki nazorno prikazuje, da ne krona ne tiara ne obvarujeta človeka pred smrtjo, ki pride po vsakega ob svojem času. Cerkvica ima tudi obzidje iz taborskih časov zaradi obrambe pred Turki. To zdaj nekoliko obnavljajo, da bo nared za praznovanje. Od tod nas je vodila pot preko Buzeta v Motovun, lep primerek srednjeveškega mesteca na vrhu hriba, pod njim pa lepi vinogradi in polja. Mestu se pozna, da je bilo dolgo pod beneško oblastjo, beneški lev z odprto ali zaprti knjigo pa priča o tem, ali je bilo mesto svojčas zavzeto ali pa se je predalo. Mnogo zanimivih podatkov iz preteklosti Istre nam je vso pot podajala turistična vodička g. Saša, kar smo z veseljem poslušali, saj vse premalo poznamo to bližnjo Istro.

Kosilo je bilo v Žminju v Narodnem restoranu, kjer so pripravili pravo domačo hrano. Ko smo si privezali dušo, smo odšli najprej v Kanfanar, ki sam po sebi ni nič posebnega. Njegova cerkva hrani lep primerek kamnite prižnice, ki je bila prenešana iz sedaj porušene cerkve sv. Jozife iz Dvigrada, ki je v razvalinah. Ime mesta priča, da sta tu stala dva gradova z naselji, vsak na eni strani vzpetine. Ruševine enega je preraslo grmovje in trava, druge so še vidne. Grb na omenjeni prižnici pa prikazuje ženski lik, ki drži v rokah dva gradova. Ker je bila vsa pot usmerjena na ogled starih spomenikov, smo šli dalje v Svetvinčenat, ki je prav tako bilo nekoč središče posvetne in cerkvene oblasti. V malem mestu so ostanki gradu-trdnjave družine Grimani, ima pa tudi tri cerkve, od katerih je vsaka po svoje zanimiva. Najmanjša stoji malo zunaj mesteca in ima značilno preddverje, največja župna cerkev na trgu je najmlajša (iz 16. stoletja), najstarejša pa na pokopališču, vsa poslikana s freskami, ki pa so zdaj žal precej poškodovane. Veliko mestnih hiš je zapuščenih, zato je bilo prepuščeno zobu časa tudi vse ostalo. Nekaj je bilo v zadnjem času obnovljeno in restavrirano, vendar bi bilo potrebno še veliko dela in seveda sredstev, da bi te pomnike preteklosti rešili pred uničenjem.

Zadnji obisk na tej poti je veljal Vodnjanu, ki je prav tako staro mesto, vendar bolj obljubeno in zato živo. V cerkvi hranijo nekaj relikvij, imajo majhen muzej razpel iz različnih kovin in cerkvenih oblačil. V vseh omenjenih krajih smo videli lepe izdelke kamnoseke obrti, kar je ob obilici istrskega kamna tudi razumljivo. Lep pomladanski dan, ves v cvetju češenj in drugega sadnega drevja, je poživljal naše razpoloženje v tem aprilem dnevu, ko smo se proti večeru zadovoljni vračali domov.

Majski izlet pa nas je vodil v Logarsko dolino. Prva postaja na poti je bil obisk Aeboretuma v Volčjem potoku pri Kamniku. Ob vhodu nas je pozdravila dolga pisana gredica raznobirnih (tudi črni) tulipanov, ki so bili v najlepšem razcvetu. Na sprehodu po

parku smo videli razne vrste pritličnih japonskih javorjev in cipres, več vrst domačih hrastov, javorjev, vrb in seveda iglavcev. Spoznali smo, da macesen ni edini, ki izgubi igle pozimi, pač pa tudi neke vrste evkaliptus, ki v parku uspeva, čeprav ni tu doma. Vsega parka nismo obhodili, saj obsega 86 ha. Pod strokovnim vodstvom prijazne dolgoletne nameščenke smo videli najzanimivejše primerke dreves in cvetja (npr. drevo-tulipan). V tem obdobju so bili v cvetju kitajski dren, dolga vrsta raznobirnih rododendrov in azalej, japonski jeglič in navadna mala marjetica na širnih zelenih trah. Vmes so ribniki z lokvanji in potoček, ki poživlja celoto. Ta velika posest, nekdanja Souvanova graščina, je sedaj v upravi biotehnične fakultete, ki si gradi svoj laboratorij. Vzdrževanje pa terja velika sredstva, ki jih je težko dobiti tudi zaradi sprememb, ki so v teku v Sloveniji. Upamo, da se bo našla ustrezna rešitev, ker bi bilo resnično škoda, da se uniči stoletni trud pri urejanju tega, za Slovenijo edinstvenega vrta. Na novo je urejen prodajni center, ki nudi razne sadike, gnojila in orodje, oktobra pa primerke okrasnega grmičevja in drevja za domačo uporabo.

Kar preveč smo se zadržali v zelenem gaju. Morali smo naprej skozi Kamnik preko sedla Črničev (902 m) v Gornji grad, prvotni sedež ljubljanske škofije, skozi Ljubno v Luče. Te gorske ceste so bile nekoč pomembne trgovske poti, dokler niso bile urejene vozne poti, ki so povezovala Dunaj s Trstom. Tudi flosarji so doma v tem kotu, saj Ljubno prireja vsako leto flosarski bal. Zadnji splav pa je odplul iz Ljubnega leta 1954. Ti kraji so veliko trpeli med zadnjo vojno. Ljubno so Nemci požgali do tal, zdaj pa je lepo obnovljeno, tako kot tudi Luče. Velik del prebivalstva se vozi na delo v Nazarje in Mozirje, ki ima nekaj lepo razvite industrije. Ukvarja pa se tudi s turizmom, ki je dokaj razvit zaradi bližine vrhov Kamniških Alp in bistrh rek, ki tu izvirajo. Savinja je tu bistra kot studenec. Po okusnem kosilu smo se odpeljali proti končnemu cilju. Cesta vodi skozi Solčavo, skozi tesen pod Iglo in že se odpre pogled na zeleno dolino s srebrno-belimi zasneženimi ozadjem planin. Ojstrica (2349 m) je bila tistega dne skoraj do zasnježena in se tako bleščala v sončnem dnevu. Vse naokoli svetlo zelenilo sveže pogrnanih listov bukev je dajalo prelesten videz svežine, ki jo je še povečalo padanje slapa Rinke v kotu doline. Obogateni s tolikimi vtisi o naravnih lepota smo krenili proti domu, saj čas vedno preganja. Vračali smo se čez Trojane, kjer smo obvezno pokusili znane krofe. Vsa pot je postala še zanimivejša ob podajanju zgodovinskih in drugih podatkov vodičke g. Save, ki nas je spremljala. Bil je res lepo preživet dan.

V marcu, ko člani društva še niso šli sami na pot, pa so poslušali predavanje o potovanju po Mehiki, ki ga je opravil Lojze Abram. S svojim fotoaparatom je zabeležil mnogo lepih in zanimivih trenutkov enomesne poti po tej obširni deželi. Z zgodovinskimi prikazom preteklosti in navezavo na sedanost je pokazal to mešanico ljudstev in kultur, kar je današnja Mehika. Bogastvo barv flore in živa pisanost ljudi daje svojevrstno sliko bogastva in revščine, ki je po svetu, žal, še vedno preveč. Člani so se ta večer spomnili tudi pomena dneva žensk.

NADJA PAHOR

razne prireditve

Verska skupnost sv. Vincencija vabi na KONCERT TRŽAŠKEGA OKTETA jutri, 18. t. m., ob 20.30 v istoimenski cerkvi v Ul. Petronio.

Vabimo vse, ki so se udeležili mačkolijskega pustnega sprevoda, da pridejo na VEČER DIAPOZITIVOV, ki bo jutri, 18. t. m., ob 21. uri v gostilni Tul v Mačkoli.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi na PROMENADNA KONCERTA v Ricmanjih (Zrebeč) 19. maja ob 20. uri in 20. maja ob 18. uri. Sodelujejo sledeči pihalni orkestri: Goriški pihalni orkester Nova Gorica, Banda Cittadina Marano sul Panaro (MO) s skupino Le fruste di Romagna, Banda S. Paolino - Aquileia (Videm) in pihalni orkester IMPOL iz Slovenske Bistrice ter folklorna skupina Lip iz Slovenskih Konjic. V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču France Prešeren v Boljuncu.

KD Lonjer-Katinara in KK Adria prirediti v soboto, 19. in nedeljo, 20. t. m., v Lonjerju RAZSTAVO DOMAČIH VIN. Oba večera ples z ansamblom Zvezde. Vabljeni!

V ponedeljek, 21. t. m., bo gost Društva slovenskih izobraženih pesnik in publicist iz Vidma AURELIO CHIAN- TONI, ki bo skušal odgovoriti na temeljno vprašanje o furlanskem narodu, njegovi usodi in prihodnosti. Predstavil ga bo časniki Piero Villotta. Začetek ob 20.30.

Godbeno društvo Nabrežina organizira ZABAVNE KONZERTE KORČ- NIC, ki se bodo odvijali ob 20.30 po sledečih vaseh: v Trnovci 21. t. m. pred gostilno Suban, v Šempolaju 24. t. m. pri cerkvi, v Prečniku 28. t. m. na Kržadi (Šemec), v Praprotnu 30. t. m. na Kržadi, v Slivnem 31. t. m. na Kržadi pri trgovini Milič, v Mavhinjah 4. junija pred gostilno Urdih in v Cerovljah 7. junija pred gostilno Lina Legiša.

KD Lipa priredi v torek, 22. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu KONCERT DOMAČEGA MEZ PIPA. Za razvedrilo bosta poskrbeli Vanca in Tonca. Vabljeni!

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava Augusta PICCIONIJA.

V galeriji Torbandena je od 23. t. m. na ogled razstava slikarja PIERA MARUS- SIGA.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je na ogled od 24. t. m. razstava z naslovom GRAFIČNI PREGLED. Na ogled bodo grafike 16 slikarjev.

V Mladinskem domu v Boljuncu je od 20. t. m. odprta razstava o mlinih Doline Glinščice, ki so jo pripravili Silvester Metlika, Miran Bandi in župnik g. Franc Vovčica v sodelovanju E. in A. Halupce. Urnik razstave: v nedeljo od 10. do 13. ure in od 16. do 18. ure, danes in v soboto od 16. do 18. ure. Vstop prost.

V galeriji Rettori Tribbio - Piazza Vecchia 6 - bo še jutri na ogled razstava Gianpaola DE SANTIJA. Urnik: 10.30-12.30 in 17.30-19.30.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo od 26. t. m. odprta razstava Tiziana VI- SENTINI. Urnik: od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00, ob praznikih od 10.00 do 13.00.

Na Gradu sv. Justa bodo jutri, 18. t. m., ob 18. uri odprli razstavo o ERTEJU.

V Kraški galeriji bodo v soboto, 19. t. m., ob 20.30 odprli razstavo originalnih grafik Franca Degressija, Renate De Mat- tia, Maure Israel, Edija Žerjale in Bruna Ponteja z naslovom »Srečanje na Krasu« s prof. Lojzetom Spalom.

šolske vesti

Letos poteka obletnica poimenovanja šol 1. maj 1945 v Zgoniku in Lojze Kokor- ravec v Saležu. Ob tej priliki vabita šoli na PRIREDITEV, ki bo na šoli v Zgoniku v petek, 25. t. m., ob 15. uri.

koncerti

GLEDALIŠČE MIELA REINA
Nocoj ob 20.30 bo v okviru prireditve »Trieste Prima« na sporedu koncert pias- nista GIANCARLA CARDINIJA.

kino

ARISTON - 18.00, 22.00 Decalogo, r. K. Kiezlowski.
EXCELSIOR - 17.30, 22.15 Non siamo angeli, i. Robert De Niro, Sean Penn.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 21.45 Al- lodole sul filo, r. Jiri Menzel.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Superman IV, i. Christopher Reeve.
NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Il sole an- che di notte, r. P. in V. Taviani.
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 La bestia nera, porn., □□
NAZIONALE IV - 17.10, 22.00 Enrico V., i. Kenneth Branagh.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Senti chi parla, i. John Travolta.
MIGNON - 16.30, 22.15 Blade Runner, r. Ridley Scott, i. Harrison Ford.
EDEN - 15.30, 22.00 Aula 69 - lezione di sesso, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.00 She Devil - Lei il diavolo, i. Meryl Streep.
LUMIERE - 18.00, 22.00 La guerra dei Roses, r. Danny De Vito, i. Kathleen Turner, Michael Douglas.
ALCIONE - 17.45, 22.15 Music Box - prova d'accusa, r. Costa Gavras, i. Jes- sica Lange.
RADIO - 15.30, 21.30 Una ninfomane di nome Dyane, porn., □□
Preparedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 17. maja 1990
JOŠT

Sonce vzide ob 5.32 in zatone ob 20.31 - Dolžina dneva 14.59 - Luna vzide ob 1.47 in zatone ob 12.02.

Jutri, PETEK, 18. maja 1990

ERIK

PLIMOVANJE DANES: ob 1.44 najviš- ja 6 cm, ob 9.33 najnižja -29 cm, ob 17.33 najvišja 29 cm, ob 22.55 najnižja 4 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,8 stopinj, zračni tlak 1018,4 mb usta- ljen, veter 12 km na uro, vlaga 63-odstot- na, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Roberta Meola, Alek- sia Kolšah, Paola Giorgini, Valentina Li- bardi, Luca Pilolla.

UMRLI SO: 76-letni Antonio Susovsky, 83-letna Antonia Nicolaucig, 83-letni An- gelo Svab, 68-letna Pasqua Sansone, 79- letni Giacomo Sferco, 94-letna Giuseppi- na Gruden, 88-letna Lucia Burolo, 67-let- ni Albino Babudri, 66-letni Silvio Crasso, 92-letni Amedeo Bertan, 56-letni Mario Marzari, 80-letna Carmela Covacich, 67- letna Teresa Affatati.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14., do sobote, 19. maja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiononti 50.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Maz- zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Via Baiononti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Maz- zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Maz- zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praz- nična od 8. do 20. ure.

izleti

Sindikat upokojencev SPI CGIL
Domjo organizira v soboto, 2. junija, izlet v Maniago in Spilimbergo, kjer si bomo ogledali tovarno nožev in šolo mozaikov. Vpisovali bomo v soboto, 19. maja, v Par- tizanskem klubu v Boljuncu v jutranjih urah in na tel. št. 228597.

SKD Vigred prireja 9. in 10. junija iz- let na Plitviška jezera. Cena izleta 100.000 lir. Za informacije in vpisovanja tel. na št. 200150 - Franka Škrk, in št. 200679 - Mirka Kosmina, od 20. do 21. ure.

PD Kolonkovec prireja v nedeljo, 27. t. m., izlet v Celovec. Tel. na št. 812281 ali 817380.

SPDT priredi v soboto, 19. t. m., in ne- deljo, 20. t. m., dvodnevni avtomobilski izlet na pogorje Velebita s postankom v koči na Zavižanu in hojo do Rossinijevega zavetišča. Zbirališče izletnikov v so- boto, 19. t. m., ob 7.15 pred vaškim spo- menikom v Bazovici in odhod ob 7.30. Izlet vodi Zvonko Vidau (tel. 212359). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SPDT prireja v nedeljo, 27. t. m., avto- busni izlet v Kanalsko dolino z vzponom na Ojsternek ob priliki srečanja s planin- ci pobratene planinskega društva In- tegral iz Ljubljane. Odhod izpred sodne palače na Trgu Ulpiano v Trstu ob 6.30 in ob 7. uri s trga v Sessljanu. Potrebna pojasnila daje vodja izleta Ervin Gombač (tel. 754742). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

gledališča

VERDI
V soboto, 19. t. m., ob 20. uri (red A) bo na sporedu premiera zadnje opere na repertoarju in sicer Donizettijeva L'ELI- SIR D'AMORE. Dirigent Gianfranco Ma- sini, režiser Marco Tullio Giordana. Zbor bo vodila Ine Meisters.

O operi bo spregovoril jutri, 18. t. m., ob 18. uri v mali dvorani gledališča Ver- di glasbeni kritik iz Bologne Piero Mioli. Vstop prost.

TEATRO CRISTALLO -
LA CONTRADA
Gledališče za mladino
Jutri, 18. t. m., ob 17.30 bo na sporedu predpremiera igre, ki je namenjena otro- kom, ki obiskujejo vrtec in osnovne šole z naslovom NEVE BIANCA. Prviličico je napisala in režirala Luisa Crismani.

menjalnica

ITUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1212,200	1205.—
Nemška marka	735,950	732.—
Francoski frank	218,130	216.—
Holandski florint	654,790	651.—
Belgijski frank	35,552	35.—
Funt šterling	2034,400	2000.—
Irski šterling	1972.—	1950.—
Danska krona	192,600	189.—
Grška drahma	7,465	7.—
Kanadski dolar	1030,750	1000.—

NARODNA IN ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA
Odsek za jezik
FILOZOFSKA FAKULTETA
V TRSTU
Inštitut za slovensko
filologijo

vabita na kulturni večer

Marko Kravos

pesniški avtoportret s poku-
sno poezije

Trst, Gledališče Miela -
mala dvorana, Trg Duca degli
Abruzzi 3
danes, 17. t. m., ob 18.30

razna obvestila

Tržaški pokrajinski odbor VZPI-
ANPI vabi vse svoje člane, da se udele-
žijo manifestacije proti antisemitizmu, ki
bo v Rižarni danes, 17. t. m., ob 18.30.

Drugo srečanje Malalanov - prilož-
nost, da se ponovno srečamo - bo v ne-
deljo, 27. t. m., ob 15. ure dalje v Trebčah
pri kalu (Drnača). Za informacije tel. na
št. 211688, 212811 ali 213041 ob večernih
urah.

Župnija Boljunec sporoča, da bo v ne-
deljo, 20. t. m., ob 16. uri maša v cerkvi
na Pečah.

PD Slovenec Boršt-Zabrežec vabi va-
ščane na sestanek o pripravi praznika
vina, ki bo v ponedeljek, 21. t. m., ob
20.30 v Srenjski hiši. Istočasno sporoča,
da se nadaljujejo pripravljala dela v
Hribenci v soboto od 15. ure dalje in v
nedeljo od 9. ure dalje. Prosimo za števil-
no udeležbo.

Zadruga Naš Kras vabi člane na red-
ni letni občni zbor, ki bo jutri, 18. t. m.,
ob 20. uri v Kraški hiši v Repnu.

mali oglasi

OSMICO je odprl Just Škerlj v Saležu št.
44. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl Alojz Kante v Prapro-
tu št. 18.

KO PO KRASU se boste vozili, lahko se
v osmici pri Čočevih v Doberdobu še
danes boste odpočili. Postrežemo vam
vino, kruh, salame, pršut in vse, za ose-
be dobrih ust.

ZADRUGA BIKE TEAM izposoja ob so-
botah in nedeljah, po dogovoru tudi
med tednom (tel. 200939), kolesa mo-
untain bike v Prečniku št. 1, pri restav-
raciji Sardoč.

IŠCEM 55/60-letno hišno pomočnico, tri-
krat tedensko. Tel. 767639 ali 380889.

IŠCEM hišno pomočnico v Križu, dva-
krat tedensko. Tel. 220313 v večernih
urah.

PRODAM nov 50-litrski hladilnik. Tel.
231855.

PRODAM tovarnjak-prekucnik OM, dve
toni. Tel. 229127.

PRODAM lado nivo, prevoženih 20.000
km. Tel. 200691.

PRODAM tovarno dvigalo (vericello).
Tel. 327240.

PRODAM fiorino PK 1300 dizel, popol-
noma na novo pobarvan, prevoženih
30.000 km, v dobrem stanju, za
3.500.000 lir. Tel. v jutranjih urah na št.
220367.

PRODAM tomos 50 sive barve, v odlič-
nem stanju. Tel. 211672.

V RONKAH prodam embalarano slamo.
Tel. na št. (0481) 778504 v popoldanskih
urah.

SI KOVAČ? Potrebujete premož? Pridi k
Hrovatiču na Col št. 51. Tel. 327262.

prispevki

Ob 2. obletnici smrti (17. 5. 1990) dra-
gega in nepozabnega moža in očeta Iva-
na Rebule daruje družina Rebula 50.000
lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na pok. Angela Škerka in
Učija Corazzo daruje Marica Danev
20.000 lir za ŠD Kontovel.

Za gradnjo novega Ljudskega doma na
Opčinah so darovali: Viktor Terčon
100.000 lir, Claudio Tonel 100.000 lir,
Anica Mesensel 50.000 lir ter Guido
Sclip 108.000 lir.

Ob 8. obletnici smrti Tiberija Rukina
daruje Silva 20.000 lir za ŠD Mladina,
20.000 lir za ŠD Vesna in 20.000 lir za
vzdrževanje spomenika padlim v NOB v
Križu.

V spomin na strica Sergija Milkovicha
darujejo nečaki Diego, Marica, Loredana,
Mauro, Giuliano in Fabio 100.000 lir za
godbo na p

Sanremške popevke navdušile New York

Sanremo in The World kot nekakšen podaljšek najbolj obrekovane, a kljub vsemu še vedno najvažnejše lahkoglasbene prireditve v Italiji, žanje v Ameriki navdušujoč uspeh. Po Torontu, kjer je bila prireditev v Maple Leaf Gardenu prav tako deležna nadvse toplega sprejema, so se italijanski pevci preselili v newyorški Madison Square Garden. Na skupnih 14.000 sedežev so organizatorji prodali skoraj 10.000 vstopnic. Upoštevajoč podatek, da je bil koncert v ponedeljek zvečer, ki velja še posebno pri Newyorčanih za »no show day« ali za dan neprimeren vsakršni prireditvi, je to kar neobičajen podvig. Res je tudi, da živi v New Yorku najštevilčnejša skupnost Italijanov v Ameriki, ki je še vedno občutljiva za čare italijanske popevke.

Gledalce, ki pri nobenem od nastopajočih niso štedili s ploskanjem, so posebno navdušili še vedno briljantni Peppino di Capri, ki je s svojo *Evviva Maria* marsikoga ganil, Mino Reitano, očarljiva Milva, Riccardo Fogli, Mía Martini, Grazia di Michele, Sandro Giacobbe in vsestranski Toto Cutugno, ki ni nastopal samo kot pevec in zmagovalac evrovizijske popevke, temveč tudi kot povezovalac sporeda. Na koncu se je Cutugno spomnil »idola« sveta italijanske popevke - Domenica Modugna. In naenkrat se je iz dvorane dvignil mogočen zbor. Cutugno je treba priznati, da se je zadnje čase tudi s pomočjo TV oddaj spremenil v vsestranskega show mana, ki zna kaj kmalu vzpostaviti prijeten stik z občinstvom. Če že naštevamo nastopajoče, prav gotovo ne smemo spregledati letošnjih zmagovalcev festivala skupine I Pooh (na sliki). Sanremsko reprezentanco so sestavljali še Marcella in Gianni Bella, Lena Biolcati, Christian, Eugenio Bennato, Tony Esposito, Paola Turci, Mango in zmagovalci v kategoriji »mladi« - Gianluca Gudi, Franco Fasano in Marco Masini. Vsekakor velja poudariti, da vzbuja Sanremo in The World manj polemik od samega festivala, istočasno pa doživlja uspehe, s katerimi se upravičeno ponaša organizator Adriano Aragozzini.

Spomin pri otroku in odraslem

Največ se naučimo v prvih letih življenja. Nikoli kasneje ne asimiliramo toliko znanja kot v začetku. Ko pa se hočemo česa spomniti iz teh let, ne gre.

Morda se nam vrne nazaj le slička, kratek preblisk, le redkokdaj se lahko spomnimo krajših dogodkov, ki so podobni redkim svetlim fotografom iz niza zameglenih podob.

Morda včasih še to ne. Iz tistih zgodnjih let se nam vrne le vonj po nečem, ali okus po nečem, ki sta se nam v preteklosti trdno vtisnila v zavest, zaman pa se trudimo, ko ga ponovno iščemo.

In vendar ne pozabimo hoditi, kar smo se tudi naučili v prvem otroštvu. Kako lahko do teh razlik pride?

V resnici ima v tej dobi človek nenavadno sposobnost sprejemanja ogromnega števila informacij. Nikoli več se kasneje ne nauči toliko stvari v tako kratkem času. Nauči se teči, govoriti, nauči se razumeti, kako svet deluje v splošnem. Nauči se, da vse, kar pada, pada proti tlem, da težke stvari ostanejo tam, kamor smo jih položili, da se steklo rado razbije in da postane lahko pečica zelo vroča. Vsega tega ne bo nikoli pozabil. Vsak spomin na ta leta pa bo izgubljen. Pojavijo se nam nova vprašanja: ali res ne ostane prav noben spomin na to? Ali so spomini le zastrti? In kaj je pravzaprav spomin in kaj pozaba?

Pomnjenje je lahko dolgotrajno ali kratkotrajno, če se na grobo izrazimo. S kratkotrajnim pomnjenjem si lahko zapomnimo stvari v 30 sekundah. Recimo: ko preberemo telefonsko številko, gremo do telefona in jo zavrtimo. Takoj za tem številko pozabimo.

Kar pa nam ostane še po več dneh, tednih ali mesecih pripada dolgotrajnemu spominu.

Pozabljammo po drugi strani lahko zaradi treh osnovnih vzrokov. Mogoče nismo ničesar sprejeli v pomnjenje, zato se tudi spomniti ne moremo.

Drugič se lahko pripeti, da smo si sicer nekaj zapomnili, vendar se nam ne vrne v spomin; kakor na primer telefonska številka, ki smo jo že prej omenili.

Tretji vzrok, zakaj se nečesa ne spomnimo je, da smo sicer informacijo spravili v pomnjenje, vendar enostavno ne najdemo več načina, kako bi jo priklicali v spomin.

Takrat morda rečemo: »Saj imam ime na jeziku.« Nikakor pa ga ne moremo priklicati iz spomina.

Psihologi so vzrok, zakaj se ne spominjamo dogodkov iz svojih prvih let, obravnavali različno. Freud je menil, da si je sicer človek vse doživljanje in vse vtise, ki jih je sprejemal vid, zapomnil, vendar jih ne more priklicati, ali jih težko priklči v spomin. Razlagal je, da se to dogaja, ker so spomini na ta prva leta tako prepleteni z bolečino ali tako obremenjeni s tabuji, da jih sami želimo zastreti. Teorijo so kaj kmalu ovrgli z dvema argumentoma: če so vsi spomini

od takrat v naši podzavesti, potem morajo s popolno psihoanalizo priti na dan, če ne v celoti vsaj bolj popolno. Poleg tega pa ne moremo trditi, da je človekovo zgodnje otroštvo izključno boleče in natrpano s tabuji - lahko je tudi srečno in svobodno.

Švicarski razvojni psiholog Jean Piaget je bil prepričan, da že majhni otroci vseskozi spominsko osvajajo dogajanje. Toda, ker dogajanje doživljajo zelo primitivno, so tudi spomini zgolj epizodični in jih bolj težko na ukaz priklčimo nazaj.

Vse, kar smo si zapomnili, je v naših možganih urejeno spravljeno. Za to, da te spomine priklčimo nazaj, uporabljamo posebne kodekse. Za odraslega je stol brez dvoma del pohištva, na katerem sedimo. Stol si lahko iz spomina priklčimo torej pod »pohištvo« in »sedeti«.

Za majhnega otroka je ta stol najprej nekaj, kar mu omogoča stopiti na visoko, nato je lahko avtomobil ali lokomotiva, lahko pa je tudi nekaj, kar zelo zaropota, kadar pade. Šele kasneje bo otrok ta predmet kodificiral v svojih možganih kot del pohištva, na katerem sedimo.

Torej se otroku stol ne bo mogel vrniti iz zgodnjih spominov, kajti tam ga ne bo mogel najti pod kodeksom »pohištvo« ali »sedeti«, pod kodeksi »lokomotiva« ali »to kar povzroča hrup, ko pade«, ga pa ne bo več iskal. Po Piagetu je torej spomin še vedno tam, vendar ga človek ne more več priklicati.

Obe teoriji, zakaj ne moremo priklicati v odrasli dobi nazaj spominov na dogodke iz otroštva, razen v najmanjšem delu, imata še tretjo inačico.

Ugotovili smo že, da je Freud bil prepričan, da so vsi spomini v možganih, vendar se jih nočemo spomniti in jih zaradi boleznosti in tabujev, ki smo jih doživeli, zadržujemo v podzavesti.

Razvojna psihologija po Piagetu trdi, da so naši spomini iz otroštva primitivni in spravljani pod takimi kodeksi, na katere ne pomislimo več in jih zaman kličemo nazaj pod običajnimi kodeksi, ki so se nam utrdili kasneje, ko je bilo otroštvo že mimo.

Tretja teorija, ki je novejša, in govori o razvoju pomnjenja, vnaša nov fenomen v spomine na zgodnje otroštvo. Po tej teoriji naj bi otroški možgani enostavno imeli premalo energije, da bi hkrati lahko uspešno opravljali dve nalogi. Odraslim se je mogoče v trenutku zavestno na nekaj spomniti in hkrati to priklicati v spomin. V prvih letih pa otroci tega ne zmorejo. Oni se lahko le občasno na nekaj spomnijo, vendar nenačrtovano, ne na ukaz. Lahko pa se tudi usmerijo v nekaj, na kar bi se radi spomnili, potem pa jim ne ostane dovolj energije, da bi to tudi priklicali popolno v spomin.

To je tudi vzrok, da majhni otroci živijo v sedanjosti.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Il mago 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Risanka: Albertone 11.00 Nadaljevanka: Chateau-vallon 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Ob nogometnem prvenstvu: Un mondo nel pallone - Nemčija 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute... 14.00 Tribuna referendum 14.20 Variete: Occhio al biglietto 14.30 Tenis: mednarodno moško prvenstvo Italije 16.30 Mladinska oddaja: Big! 17.35 Odpri prostor 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Nanizanka: Cuori senza età 18.40 Nadaljevanka: Santa Barbara 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.40 Variete: Gran Premio 23.00 Dnevnik 23.10 Aktualno: Maratea e dintorni 23.30 Dnevnik in vreme 23.45 Tenis: mednarodno moško prvenstvo Italije (povzetki)	RAI 2 7.00 Variete: Patatrac 8.30 Nadaljevanka: Capitol 9.30 Dok.: Tavolozza italiana 9.55 Knjige: Casablanca 10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik in Diogenes 14.00 Nad.: Quando si ama 14.50 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa 15.30 TV film: Dimmi che mi ami (kom., r. Tzipi Trope) 17.00 Vesti in Iz parlamenta 17.10 O filmu Mati Gleba Panfilova 18.20 Šport in Casablanca 18.40 Nanizanka: Le strade di S. Francisco 19.45 Dnevnik in šport 20.30 TV film: Il giudice istruttore - Complotto internazionale 22.00 Tribuna referendum 22.45 Dnevnik - nocoj 23.00 Variete: Ritira il premio... 23.30 Cannes 1977-1989 23.55 Knjige: Casablanca 24.00 Dnevnik in horoskop 24.45 Film: Il fascino discreto della borghesia (kom., Fr. 1973, r. Luis Bunuel, i. Fernando Rey)	RAI 3 9.00 Aktualno: Dan na preturi - neposredni prenos procesa proti ugrabiteljem Patrizie Tacchelle 14.00 Deželne vesti 14.30 Aktualno: Dan na preturi - neposredni prenos procesa proti ugrabiteljem Patrizie Tacchelle, ob koncu Videosport (vmes golf, rubrika o rallyju in tenis - mednarodno moško prvenstvo Italije) 18.45 Športna oddaja: Derby (ured. Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Variete: Blob. Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda (vodita Giovanni Mantovani in Michele Santoro) 23.15 Večerni dnevnik 23.20 Variete: Fuori orario. Cose (mai) viste 23.30 Dokumentarec: Diario di un restauratore 24.10 Nočni dnevnik 24.30 Filmske novosti	TV Ljubljana 1 9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: nanizanka Grizli Adams 9.20 Da ne bi bolelo: Bronhialna astma 9.40 Šolska TV: Estetska vzgoja, 10.00 Kulturna dediščina - Fortunat Bergant, 10.20 Mostovi 14.10 Žarišče (pon.) 15.25 Nadaljevanka: Shaka Zulu (pon. 4. dela) 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.45 Mozaik. Mostovi (pon.) 17.15 Šolska TV: Bronhialna astma, Estetska vzgoja, Fortunat Bergant 18.15 Spored za otroke in mlade: Ciciban, dober dan, 18.35 nanizanka Ovčar Hobo 19.00 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanka: Vnovič v Bridesheadu (3. del) 21.15 Tednik 22.20 Dnevnik in vreme 22.40 Retrospektiva sodobnega slovenskega filma: Leta odločitve (dram., Sl. 1984, r. Boštjan Vrhovec, i. Boris Ostan, Boris Cavazza)	TV Koper 13.45 Nogomet - nemško prvenstvo 17.30 Oddaja o odbojki: Supervalley 18.15 Wrestling Spotlight 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.20 O avtomobilizmu 19.30 TVD Stičiče 20.00 Manjšine, bogastvo Evrope 20.30 Dok.: Campo Base 22.00 TVD Novice 22.15 Rubrika: Mon-gol-fiera 23.15 Teniški turnirji ATP 0.15 Hokej - prvenstvo NHL	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.30 Pravljica, nato Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Bela pravljica in drugo iz Zvezdnatih noči; 8.40 Revival; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Južnoameriška folklor; 9.40 Sanje se nadaljujejo; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zvočne kulise; 12.00 Dogodki stoletja; 12.20 Melodije; 12.40 Koroška poje; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po želja; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Jugoslavija 1941 - 1945; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Spomini na Rainerja Mario Rilkeja; 17.27 Mladi val; 19.20 Zaključek.	
CANALE 5 7.10 Nanizanke: La grande vallata - Il buon padrone, 8.00 Una famiglia americana - La gelosia, 9.00 Love Boat - L'angelo custode, 10.00 I Jefferson 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.40 Kvizi: Telemike 23.10 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.00 Variete: Striscia la notizia (pon.) 1.15 Filmske novosti 1.20 Nanizanka: Lou Grant - La setta	RETE 4 8.30 Nanizanka: Ironside - Troppe facce per un indizio 9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: Strega per amore 12.40 Otroška oddaja 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Azucena, 15.05 La valle dei pini, 16.05 Falcon Crest, 17.05 Veronica, il volto dell'amore, 17.35 General Hospital, 18.30 Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Mai dire si - Fantasma per forza 20.30 Film: Patton generale d'acciaio (vojni, ZDA 1970, r. Franklin J. Shaffner, i. George C. Scott, Karl Malden) 23.20 Avtomobilska oddaja: Cadillac 24.00 Rubrika: Veliki golf 1.00 Film: Squali d'acciaio (vojni, ZDA 1951, r. J. Farrow, i. William Holden, Don Taylor)	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja 8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.30 Nanizanka: Tre nipoti e un maggiordomo 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 L'incredibile Hulk, 19.30 Denise 20.00 Risanke: Bobobobs 20.30 Film: Voglia di vincere 2 (pust., ZDA 1987, r. Christopher Leitch, i. Jason Bateman) 22.20 Tedensko potovanje 22.50 Oddaja o Mundialu 23.20 Šport: Grand Prix 0.40 Nanizanki: Star Trek, 1.40 Kronos ODEON 12.30 Nan.: Quattro in amore 13.00 Otroški variete: Sugar 15.15 Nadaljevanke: Rosa selvaggia, 16.15 Colorina, 17.15 Senora 18.15 Branko in zvezde 18.30 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills	19.00 Filmske novosti 19.30 Risanke in smešnice 20.00 Aktualno: USA Today 20.15 Branko in zvezde 20.30 Film: Soffici letti... dure battaglie (kom., VB 1973, r. Roy Boulting, i. Peter Sellers, Lila Kedrova) 22.30 Rubrika: Caccia al 13 23.00 Italijanske reportaže 23.30 Aktualno: Avtoceste 24.00 Nanizanka: Doc Elliot TMC 10.30 Nad.: Gabriela 11.30 Aktualno: Ženska TV 13.00 Športne vesti 13.15 Variete: Alé, oh-oh 13.30 Dnevnik 14.00 Dok.: Natura amica 14.30 Nanizanka: Il giudice 15.00 Film: Un campione per Tommy Jo (pust., ZDA 1961, r. Francis D. Lyon, i. Ben Johnson) 16.45 Variete: Girogiromondo 17.00 Glasba: Clip Clip 17.45 Aktualno: Ženska TV 18.45 Igra: Il paroliere 19.00 Nanizanka: Autostop per il cielo 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: I bastardi (dram., It. 1969, r. Duccio Tessari, i. Giuliano Gemma, Klaus Kinsky)	22.15 Šport: Morski planet 23.00 Vesti in šport 23.15 Nogomet: SP '86 - ZRN-Maroko 24.00 TV film: Chi è Black Dahlia? (krim., ZDA 1975, r. Joseph Pevney, i. Ronny Cox) TELEFRIULI 11.30 Nan.: L'albero delle mele, 12.00 Love Story 12.30 Medicinska rubrika 13.00 Nan.: Lo zio d'America, 13.30 Tenente O'Hara 15.00 Music Box 17.15 Nadaljevanki: Passioni, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o zdravstvu 20.30 Nadaljevanka: Il nocciolo della questione 22.00 Nanizanka: Il brivido e l'avventura 22.30 Rubrika: Italia a Cinquestelle 23.00 Nanizanka: Un eroe da quattro soldi 23.30 Nočne vesti in News TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po želja; 17.00 Črno na bel; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasbeni spored; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 10.30 Glasba in telefon v živo; 9.45 Jugoton; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Vetrina di superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Pismo iz...; 11.10 Iz raznih kotov; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po želja; 13.00 Glasba in čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja. Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.00 Radioscena; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Danes spet zasedanje glavne skupščine KZE

Spet poskus odobritve proračuna
Nevarnost imenovanja komisarja

Težave javne zdravstvene službe na Goriškem so se v zadnjih nekaj tednih zaostrile. Javna zdravstvena služba je, vsaj kar zadeva upravne in organizacijske zadeve iz kroničnega stanja obolenosti zašla v akutno krizo. Zadnja glavna skupščina, sklicana z namenom, da se odobri proračun za tekoče leto, ni bila sklepčna. Novo zasedanje je napovedano za danes ob 15. uri, vendar se zdi, da bo izid podoben. Komunisti, ki so že pred tedni, tik pred volitvami napovedali izstop svojih izvoljenih predstavnikov so včeraj napovedali, da jih na današnje sejo ne bo. Predstavniki štirih strank koalicije (KD, PSI, PSDI in SSk) pa brez petih predstavnikov Gradeža ne dosežejo 26 glasov, to je absolutne večine, ki je po zakonu predvidena za odobritev finančnega načrta.

Predstavniki Gradeža vsaj doslej trmasto vztrajajo na odločitvi, ki jo je sprejel tamkajšnji občinski svet in ki nasprotuje rešitvam, ki bi še bolj ošibile že nezadostno prisotnost javne zdravstvene službe v tem kraju.

V poskusu iskanja politične rešitve, je bil včeraj najavljen sestanek med deželnim odborom Brancatijem in predstavniki Gradeške občine. Vendar se zdi, da so možnosti preprečitve imenovanja posebnega komisarja, ki bi namesto skupščine odobril finančni načrt, minimalne.

Sicer pa se zdi, da imenovanje komisarja niti ne bi bila najslabša možna rešitev. Po nedavnih upravnih volitvah, ki so zadevale dvajset občin na Goriškem, je glavna skupščina KZE praktično izgubila mandat, treba bo izvoliti novo.

Prav tako bo treba izvoliti nove člane upravnega odbora KZE.

Poleg zgoraj omenjenih razlogov, na katere posebej opozarjajo komunisti v včerajšnjem sporočilu, velja opozoriti še na naraščajoče težave v odnosih z osebjem, zlasti pomožnim osebjem, ki je številčno nezadostno, pri razporejanju na posamezna delovna mesta pa menda prihaja do nesprejemljivih rešitev.

Proti takemu načinu upravljanja organizacijskih zadev so pred dnevi, ka-

kor je slišati, množično protestirali bolničarji.

Javna zdravstvena služba na Goriškem, ki je do zdaj kazala simptome kronične obolenosti preživlja zelo akutno fazo. Najbrž ji iz tega stanja ne bo pomagala niti obljuba-odločitev o skorajšnjem začetku gradnje nove bolnišnice. Razloge za tako delovanje namreč ne gre iskati pretežno v pomanjkanju struktur, ampak drugje.

Franc Boštjančič
župan v Ajdovščini

Na včerajšnjem ustanovnem zasedanju vseh treh zborov Občinske skupščine v Ajdovščini, so za Predsednika (župana) izvolili Franca Boštjančiča. Boštjančiča so na to mesto predlagale Slovenska kmečka zveza, Slovenski krščanski demokrati in ZSMS - LS.

Na včerajšnji seji so izvolili tudi predsednike treh skupščinskih zborov.

Na pobudo policijskega sindikata

Danes in jutri
posvet o drogi

Danes ob 9.30 se bo pričel v konferenčni dvorani razstavišča v Ul. della Barca dvodnevni vsedržavni posvet na temo Združeni proti mamilom za skupno kulturo miru. Zasedanja, ki ga prireja deželna sekcija zveznega policijskega sindikata SIULP, se bodo udeležili številni politiki, sodniki in policijski izvedenci. Izbira našega mesta ni bila naključna, saj izvedenci trdijo, da prav skozi Gorico in Trst prihaja z Vzhoda v Italijo največ mamil. Posvet se bo nadaljeval v popoldanskih urah, jutri (ob 9. uri in popoldan ob 15.30) pa bodo razpravljali o nekoliko bolj tehničnih vprašanjih. Posveta se bodo udeležili tudi načelniki policijskih služb iz Jugoslavije, Madžarske, Bolgarije in Švice, ki bodo razpravljali o še tesnejšem sodelovanju v boju proti trgovcem s smrtjo.

Pokrajinski svet SSk
ocenil izide volitev

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti je te dni ocenil izide nedavnih upravnih volitev v Gorici in v slovenskih občinah na Goriškem. Ocenio je pokrajinski svet, ki je zasedal konec prejšnjega tedna, strnil v sledečem poročilu.

"SSk se toplo zahvaljuje vsem Slovencem, ki so dokazali neomajno vero v samostojno politično nastopanje in glasovali za edino slovensko stranko. Zahvaljuje se tudi vsem kandidatom, ki so s svojo razpoložljivostjo omogočili slovenski stranki, da se je na volitvah lahko predstavila. Posebna pohvala naj gre vsem tistim posameznikom, ki so v teku volilne kampanje pomagali ali dali svoj doprinos tako pri praktičnem delu kot pri ustvarjanju prijetnega ozračja optimizma in zaupanja okoli Slovenske skupnosti.

SSk izraža zadovoljstvo nad pozitivnim rezultatom v Gorici, kjer je stranka kljub demografskemu padcu znala ohraniti svoje položaje z doprinosom novih sil in izvolila v občinski svet Marjana Breščaka in dr. Bernarda Špacapana. Odlično se je obnesla tudi nova kandidatna lista za rajonski svet Pevma-Štmaver-Oslavje, ki je na volitvah uspela povečati zastopstvo SSk in potrditi prvenstvo slovenske stranke v teh krajih.

Kljub neuspehu v Števerjanu je SSk v glasovih napredovala in bi občino tudi znova osvojila, če bi nekateri nekdanji prepričani volilci SSk oddali vsaj belo glasovnico, kot so to storili razočarani komunisti v Doberdobi in s tem ohranili občino v svojih rokah, kljub lepemu napredku slovenske liste."

Jutri v Kulturnem domu

Zabavni glasbeni večer
z »Witz orchestra«

Geslo večera naj bi bilo: "Pridi, ne bo ti žal!" S temi besedami se nam želi predstaviti - in to prvič v Gorici - priznana glasbeno-kabaretna skupina "Witz orchestra" iz Trsta. Skupina bo jutri zvečer v goriškem Kulturnem domu predstavila vrsto znanih glasbenih motivov in to v posebnem ironičnem slogu... kaj več pa prepustimo radovednosti poslušalcev.

Namen prirediteljev je namreč, da bi v poletnih mesecih tržaška skupina nastopila na goriškem gradu, petkov večer pa naj bi služil kot nekakšno prvo spoznanje "Witz orchestra" v intimnem krogu...

Glasbeni večer z "Witz orchestra" bo jutri ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu (Ul. Brass 20). Vstopnine ne bo, pač pa bodo zbirali prostovoljne prispevke v sklad za pomoč prizadetim otrokom. (ik)

Nocoj vrtijo film
Indijski nokturno

Drvi ob 20.45 bo v veliki dvorani Kulturnega doma v okviru filmskih srečanj Gorica Kinema na sporedu francoski film "Indijski nokturno" režiserja Alaina Corneaua. Film je na lanskem filmskem festivalu v Montrealu prejel posebno priznanje, v Firencah pa je bil deležen nagrade "France Cinema". Film govori o francoskem znanstveniku, ki se napoti v Indijo, da bi poiskal izginulega prijatelja. Potovanje se spremeni v pravo eksistencialno in filozofsko razmišljanje, saj je to povod za iskanje samega sebe v globinah skrivnostne Indije skozi čudovito igro lastnega življenja in nepričakovanih sanj.

Težka nesreča
dijaka iz Romansa

Včeraj okrog 16. ure se je pri Frati v občini Romans pripetila huda prometna nesreča, v kateri se je težko poškodoval 14-letni dijak Massimo Bergamasco. Z motornim koleksom je silovito trčil v šolski avtobus, ki ga je upravljal 55-letni Vinicio Cumin iz Romansa. Mladeniča so prepeljali najprej v goriško splošno

razna obvestila

Slovenska Vincencijeva konferenca - Gorica obvešča, da je zaradi spremenjenih pogojev in pristojnosti (odslej je za počitniške kolonije pristojna Pokrajina), nekaj novosti glede vpisa otrok v gorsko počitniško kolonijo v Comegliansu. Nujno je, da se otroci, ki nameravajo v kolonijo, takoj vpišejo in sicer v pristojnem uradu na občini, kjer imajo bivališče. Za otroke iz goriške občine so obraszi na razpolago tudi na nižji srednji šoli Ivan Trinko in v Katoliški knjižarni. Izpolnjene obrazce, s pripisom, da prijava velja za slovensko gorsko kolonijo v Comegliansu, ter s priloženim zdravniškim spričevalom, naj čimprej oddajo bodisi na šoli ali na občini.

V kolonijo se lahko prijavijo otroci stari od 5. do 16. leta.

SPD Gorica vabi v nedeljo, 20. maja, na izlet na Planino pod Golico, na Praznik narcis. Prevoz z vlakom iz Nove Gorice.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.45 »Indijski nokturno«. Režija Alain Corneau.

CORSO 18.00-22.00 »A spasso con Daisy«.

VERDI 18.00-22.00 »Senti chi parla«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le delizie di Sodomica«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Danes zaprto.

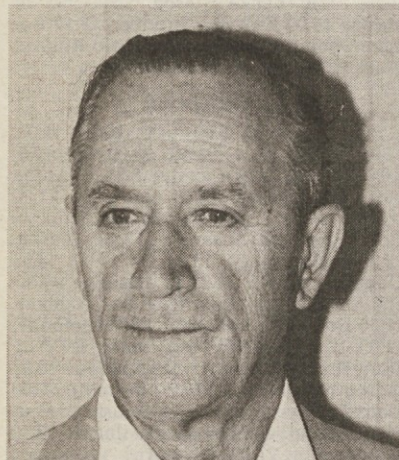
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Superbestia, prendimi con forza«. Prep. ml. pod 18. letom.

pogrebi

Danes ob 9.30 Stanislav Plesničar iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče, ob 11.10 Riccardo Collino iz bolnišnice sv. Justa v Trziču, ob 11.30 Emma Ferfoglia iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče.

V soboto v Gorici odkritje spomenika žrtvam nacističnih taborišč

Ne smemo pozabiti, da se grozote ne bi ponovile

Milovan Bressan

Kdaj in kako se je porodila zamisel da bi postavili obeležje Goricanom umrlih v nemških uničevalnih taboriščih?

Porodila se je leta 1985, ko smo v Gorici imeli zborovanje vseh sekcij združenja bivših političnih deportirancev (ANED) iz vse Italije. Takrat so nekateri naši goriški člani predlagali, da se tudi v Gorici postavi spomenik deportirancem. Ne smemo pozabiti, da je prebivalstvo Gorice veliko trpelo med nacistično opupacijo in da je Gorica bila tudi odlikovana z zlato medaljo.

Napis na spominskem obeležju je predvsem opozorilo, da zgodovine ni mogoče pozabiti, kajti kdor pozablja, ta je obsojen, da trpljenje ponovno doživi. V zadnjem času je opaziti poskuse, ki niti niso tako prikriti, da bi prikrili zgodovino, da bi ponovno napisali nekatere strani novejši zgodovine, posebej tiste strani, ki se nanašajo na koncentracijska in uničevalna taborišča...

Točen napis na spomeniku, ki je v treh jezikih, v italijanščini, slovenščini in hebrejščini se glasi: Se je zgodilo, lahko bi se ponovilo, ne smemo pozabiti. Zakaj ne smemo pozabiti? To vprašanje o katerem rad govorim, tudi med lekcijami in srečanj, ki jih imam z učenci, vsako leto, v dneh pred 25.

V soboto, 19. t. m., bodo na ploščadi pred goriško železniško postajo odkrili spomenik deportirancem v nemških taboriščih. Obeležje je postavilo pokrajinsko združenje bivših političnih deportirancev ANED, ki mu predseduje Milovan Bressan. Obeležje je izraz hvaležnega spomina preživelih in opomin zlasti mlademu rodu, da se grozote ne smejo pozabiti, sicer se lahko ponovijo. To je tudi sporočilo napisa na spomeniku, v italijanščini, slovenščini in hebrejščini.

Obeležje je bilo postavljeno na ploščadi pred železniško postajo v Gorici, zato ker so s tega mesta odpremljali v Rajh na tisoče žena, starcev, otrok iz Gorice in tedanje goriške pokrajine. Italijanov, Slovencev, Furlanov, pripadnikov judovske skupnosti.

Sobotna slovesnost je pomembna tudi za Slovence tostran in onstran meje.

Duša pobude za postavitev obeležja žrtvam v lagerjih je Milovan Bressan, upokojeni državni uradnik, predsednik goriškega združenja ANED. Pred sedmimi leti je napisal knjigo spominov Tauglich. Pred petimi leti si je naložil nelahko breme postavitve trajnega obeležja sotrpino, ki so za zmeraj ostali v lagerjih.

aprilom. To, da ne smemo pozabiti, je opozorilo, ki ga stalno ponavlja naše združenje. To opozorilo izhaja iz številnih knjig, ki so bile napisane o najbolj tragičnih dogodkih druge svetovne vojne.

Človek ima namreč že po naravi tendenco pozabljati. In to vidimo pogosto na različnih področjih, pravzaprav povsod in ne samo v politiki. Narodi ki pozabljajo, so obsojeni, da ponovno doživijo zgodovino. In to je treba dopovedati vsem, mladim in odraslim. Povsod in ob vseh priložnostih. Kajti pogostoma je slišati izjave, češ, da je od vojne minilo toliko let, čas bi bil, da se vse pozabi. Ne smemo pozabiti, ne zaradi maščevanja ali želje po maščevanju, ampak zaradi tega ker bi se lahko že čez nekaj časa ponovilo isto gorje, isto trpljenje, iste usodne napeke. Torej je treba narediti vse in ohranjati živ spomin, opozarjati. Zakaj in kako se je zgodilo. Kako so se lahko dopolnila tolikšne grozote, s krvjo zapisani dogodki v novejši zgodovini človeštva.

Sodobna zgodovina, oziroma prikazovanje sodobne zgodovine se s težavo prebija v šolske učilnice. Vemo pa tudi, da je zgodovina človeštva in posameznih narodov sestavljena, poleg vojaških zmag in junaških dejanj tudi iz množice tragičnih in žalostnih dogodkov. Kaj lah-

ko naredimo, da bi tako poučevanje zgodovine spremenili?

Res je. Zgodovina narodov ni samo tista slavna. V vsakem narodu so tudi senčne strani, dogodki, ki bi se jih morali strahovati. Imamo čudovite strani zgodovine pri vsakem narodu, imamo pa tudi take strani, s katerimi se ne moremo ponášati. Tudi ugotovitev glede odnosa v šolah drži. Menim, da se precej učiteljev, seveda so tudi izjeme, za zgodovino ne zanima ali se ne zanima v zadostni meri, so nepriljubljeni. Tragičnih dogodkov druge svetovne vojne se ne poučuje v šoli tudi zato, ker se kar precej učbenikov ustavi ob letnici junij 1940, to je ob vstopu Italije v vojno. Zelo malo pozornosti je posvečeno dogodkom ki so se dogodili od 10. junija 1940 dalje ali pa se jih sploh spregleda. Eden od razlogov za tako stanje bo tudi v ideoloških prepričanjih učiteljev in profesorjev. Vsakdo pač takratne dogodke pojmuje in ocenjuje s svojega zornega kota. Razumljivo je zato, da so ocene lahko zelo različne. Ideološke razlike so najbrž tudi razlog, da v učbenikih še ni našlo mesto objektivno in za veliko večino sprejemljivo prikazovanje novejši zgodovine.

Kdo je v največji meri prispeval, da se je spomenik zgradil?

Kar zadeva organizacijsko plat, moram žal povedati, da sem se znašel

zelo osamljen. Kar zadeva organiziranje, administriranje, napisal sem na stotine pisem. Sem delal sam tudi ker v združenju nimamo ljudi, ki bi bili sposobni nuditi pravo pomoč.

V taki situaciji sem sam že pet let.

Kar zadeva zbiranje sredstev moram povedati, da je dežela FJK nakazala 9 milijonov, Pokrajina 5 milijonov, Občina Gorica je opravila dela, ki bi veljala okrog 10 milijonov lir. Celoten strošek izgradnje spomenika znaša nad 70 milijonov lir. Do zdaj smo porabili že kakih 54 milijonov manjka nam še kakih šest ali sedem. Trkali smo na vsa vrata. Sami deportiranci smo zbrali okrog 16 milijonov lir, veliko so prispevali tudi drugi zasebniki, društva, ustanove, kakor dobro vse, saj smo redno poskrbeli za objave časopisih.

Vaša prva tramvatična izkušnja s fašizmom, je bila leta 1925, v Gorici. Kasneje med vojno, ste bili deportirani v Nemčiji. Nam lahko zaupate vaše grenke izkušnje?

Leta 1925 je bil moj oče pomočnik blagajnika v Ljubljanski banki v Gorici, v palači, kjer je danes Finančna intendenca (nekdanji Trgovski dom), pri Ljudskem vrtu. Ob razbijanju fašistov je hotel rešiti pisalne stroje in drugo opremo in se je zaprl v urade. Fašisti so udrli noter, ga pretepli, opremo, knjige in dokumente zmetali skozi okna. Temu divjanju sem sledil z mamo, s pločnikapri bližnjem ljudskem vrtu. Očeta so prepeljali v bolnišnico. Banko so zaprli, oče je ostal brez dela. Težko obdobje.

Potem je prišla vojna. Jaz sem služil v mornarici. Služil sem do septembra 1943. 8. septembra sem bil po srečnem naključju v Trstu, tako sem lahko prišel domov. Nemci so kmalu začeli mobilizirati v organizacijo Todt, kamor so me vtaknili. Od ulice Garzarolli do pokopališča, danes je vse to pozidano, so Nemci kopali, gradili utrbe, bunkerje. Jaz sem stopil v stik z nekaterimi partizani iz Bilj in Renč ter sem jim posredoval skice teh objektov. To dokumentacijo sem pušal na dogovorjenem mestu. Moja dejavnost ni ostala nezapažena in tako sem pravočasno prejel obvestilo, naj se umak-

nem, oziroma, naj se ne prijavim več na delo. Problem je bil, kako se ogniti aretaciji. Zasačili so me v kinu Moderne v Gorici. Med predstavo so se nenkrat prižgale luči in v dvorano je prišla skupina esesovcev. Izpraznili so dvorano. Na eni strani vse ženske, na drugi vsi moški. Skupini je poveljeval neki Spazzali, Goričan, ki sem ga dobro poznal. Prijeli so me, naložili so me na tovornjak in me odpeljali na Trg C. Battisti. Tam so me dolgo zasliševali. Menim, da so bili prepričani, da imajo morda v roki pomembno osebnost, pa so se nekako pretvarjali, da bi me morda zahakali kako drugače. Zaprli so me najprej skupaj z večjo skupino mladih. To je bilo že junija 1944. Slišati je bilo že za vesti o zavezniški ofenzivi v Normandiji itd. Iz stavbe v Ulici Diaz so nas odpeljali v Videm. Nekaterim so vsilili vezbanje za kasnejšo vključitev v nemško vojsko. Od tu sem bežal s skupino desetih. Takoj je bila obveščena policija, še isto noč so zaprli v Gorici mamo in sestro. V Vidmu smo iskali stik s partizani vendar nismo uspeli. V nekaj dneh so nas ujeli in nas zaprli v Tolmeču. Jaz sem 45 dni preživel v samici. V novembru so nas odpeljali v Dachau, nato v Buchenwald, potem v Schoenberg, ki je bil oddelek taborišča Natzweiler. Iz Schoenberga so nas premestili v Dallach kjer so nas 29. aprila 1945 osvobodili Američani.

V dolgih letih ste zbrali veliko gradiva o deportacijah Goricanov v Nemčijo. Napisali ste tudi knjigo o tem tragičnem obdobju. Podatki žal pa še zmeraj niso popolni. Koliko ljudi je bilo po vašem deportiranih v nemška taborišča iz Gorice?

Podatki s katerimi razpolagamo so nujno nepopolni, v smislu, da je bilo deportiranih verjetno precej več oseb. Mi imamo podatke za 588 oseb z območja današnje pokrajine Gorice. 350 se jih ni vrnilo. Če upoštevamo območje medvojnega, oziroma takratnega Gorice, gredo številke v tisoče.

Preživelih povratnikov je danes samo 52, okrog 40 pa je v našem združenju družinskih članov bivših deportirancev.

Pogovor zapisal VLADO KLEMŠE

Ciklus Vladimirja Jurca na Radiu Trst A

Sanje se nadaljujejo...

Na našem radiu je v teku niz oddaj o slovenski poeziji, vendar na poseben način. Pred časom je ciklus pesmi na temo prve vojne z naslovom »Vojna moja, vojna kruta« (iz zbirke »Ob-laki so rudeči«) »uresničil« poezijo kot bivanje v prostoru, v tišini, ne kot predstavitev pač pa kot življenje poezije v trenutku in nihanju tega trenutka, sedaj pa je obravnavani ciklus, ki ga pripravlja Vladimir Jurc in nosi naslov »Sanje se nadaljujejo«, v bistvu poglobil tovrstno programsko zasnovno naše radijske hiše, prav gotovo odzivno in pomembno za razumevanje radijskega medija kakor seveda čudežnega pesniškega tkiva.

Vladimir Jurc je pristopil do slovenske poezije — razpon je očitno širok, sega pa prav do današnjih dni — na poseben način, o čemer najzgovorneje pričajo naslovi približno petnajstminutnih prikazov: Barve, Drevo, Žival, Gora, Voda, Morje, Zemlja, Ogenj, Kamen, Roža, Veter, Zvezde. Gre za prepričanje, da poezija posredno ali neposredno oživlja vsa tista področja bivanja, ki se nam zdijo v tem smislu mejna ali celo onstran živega utripa. Tako zvana »mrtva tihožitja« na ta način prikazujejo na novo odkrito utripanje, v nas pa stopnjujejo občutek živega počela, ki nas obdaja tudi tam, kjer tega že zdavnaj več ne pričakujemo. S pomočjo tega prepričanja poezija oživlja našo omrtvelost, nas vodi v skrivnostne svetove, ki se nam predajo, v kolikor se jih dotaknemo z občutkom, vero, da je npr. v vodi, vetru, zemlji, gori ali roži navzoče tisto dihanje, pritaženo dviganje in sestopanje kozmične krvi, ki na enak ali podoben način kroži tudi v nas samih, v naši duševnosti, na dnu našega srca ter ustvarja podobna valovanja in olajšanja.

Sledili smo oddajama o Drevesu in Vodi; v občuteni realizaciji Nataše Sosič se prične potapljanje v zastrto dimenzijo nedoumljivega življenja z nekakšnimi glasovnimi zveni, poučarki, nakar si sledijo izbrana besedila naših pesnikov, ki so seveda ubra-

na na to temo, oziroma v njej iščejo svoje sozvočje, zaveten pristan človekove misli in srca, ki vedno iščeta poslednjo resnico in končno (od)rešitev.

Izvajalci Maja Blagovič, Anton Petje ter Bogdana Bratuž občuteno iščejo omenjene notranje poti do še večjega odmika od otipljive vsakdanjosti in stvarnosti, ki tako prepričljivo in pravzaprav kruto ubijata vsakršno tehtnejše duševno doživetje in možnost stika s svetom, sočlovekom in s seboj. Popotovanje onstran otipljive materije do središčnih pokrajin bivanja uokvirja pripoved Vladimirja Jurca, na koncu pa sklepna beseda v izvedbi Ivane Placer zaokroži, postavi na realna tla ravnokar opravljeno avanturo poezije, ki se ravna po stvarnosti le v toliko, da od nje potuje točno v nasprotno smer, kot jo predla-

ga običajno razumevanje življenja. Ob tem velja dodati še ugotovitev, da se tovrsten pristop do poezije kot ponotranjanja, poglobljanja izkušnje bivanja, pravzaprav nenavadno, enkratno staplja z radijskim medijem, njegovo neskončno tišino, vsezajemajočim obsegom te tišine, trenutkom, ki živi pred nami, se porodi in se preliva v naslednji trenutek, ta spet v naslednjega in tako naprej. S takšnim razumevanjem pričevanjske besede se »glasna tišina« slišnosti in prisluškovanja očičenega radijskega vala spremeni v nas same, v naš globinski odmev oziroma odmev vsega tistega, kar nas presega v zunanji in notranji kozmični vseobsežnosti. Takšni dogodki so seveda zelo dragoceni in na vsak način kličejo po podobnih raziskavah tudi v bodoče.

JANEZ POVŠE

Ob 500-letnici idrijskega rudnika

Kras Poldeta Oblaka

Danes bodo v Idriji odprli razstavo Poldeta Oblaka, na kateri bo slikar predstavil kakih 50 svojih del s kraškimi motivi

»Kamnite misli« o vojnem času

Goriška knjižnica Franceta Bevka je lani izdala zanimiv izbor pesmi Pavle Medvešček, ki so, kot je v spremni besedi zapisala Antonija Valentincič, »dokument o najtemnejših in najsvetlejših dneh naše zgodovine«. Knjigo je oblikoval in s svojimi grafikami opremil pesničin sin Pavle Medvešček, izšla pa je v nakladi petstotih numeriranih izvodih.

V zbirki z naslovom Kamnite misli, so zbrane pretežno pesmi iz časa narodnoosvobodilne borbe, čeprav je najstarejša objavljena pesem datirana z letnico 1918, najpoznejša pa je bila napisana leta 1950. Prav zgodnje pesmi - na žalost jih je le za pokušino - izpričujejo njen velik talent, ki bi se v ugodnejših razmerah nedvomno razvil in razmahnil. Pesem Čas kvadratni iz leta 1926 nam predstavlja mlado ustvarjalko, ki ji takratna moderna poezija (konstruktivizem, Kosovel) ni bila tuja, nasprotno, zavestno opuščanje interpunkcije, optično ritmiziranje velikih in malih črk, zanimive ideje, so prvine, za tisti čas dovolj pogumne in nenavadne, da jih je lahko zapisala le nadarjenost.

Pesmi v knjigi je moč razdeliti na tri pomenske sklope. V prvega sodijo predvsem pesmi o življenju za časa fašizma na Primorskem. Pesnica dogodke

reflektira skozi lepoto narave (po načelu kontrasta), ker prizadeto občuti »nenaravne« odnose v takratni družbi. Stiske raznarodovanja in poniževanja se čudovito strnejo v pesmi Veter (str. 10): »V vetru drevje ziblje se. / Listje pleše, / cvetje se otesa. / V vetru hiša prazna spregovori, / glasovi se prijemajo na šipe, / v strehi pojo piščali. / Ko veter utihne, / praznina leže na ljudi / in zdi se, / kot da je nekdo / odšel od hiše.«

Še bolj boleč, a hkrati upanja poln, je bil čas druge svetovne vojne, čas revolucije, ki je obetala zlom vseh mračnih sil ter napovedovala srečno, svobodno prihodnost in pristanost. Prav ta pristanost na zavihu knjižice: »Njene pesmi iz vojnih let 1941 do 1945 so najbolj zanimive, saj z razmeroma veliko, mestoma tudi odlično izrazno zmogljivostjo pričajo o uporniškem dogajanju... odlikuje pa jih tudi osebna neposrednost in pristnost.« Prav ta pristnost je v poeziji Pavle Medvešček najdragocenejši element, ker nam skozi poetično videnje sveta in dogodkov omogoča spoznavanje težkih dni naše polpretekle zgodovine nemalo krat celo bolje in pristneje kot vsakršna suhoparna znanstvena razprava.

Tretje obdobje njenega pesnjenja sega v čas po drugi svetovni vojni, ko so se vojne vihre (navidežno) umirile in pričakovali bi spokojno, optimistično pisanje. Toda v pesnici se porodijo novi dvomi in strahovi, nova spoznanja o človeški nasilnosti, ki ji na tej zemlji očitno nikoli ne zmanjka plodnih tal - lucidno uvidi, da so vse »revolucije« le lokalna in trenutna razrešitev nasprotij. O tem prča pesem Hi...ro...ši... (str. 87) iz leta 1950, kjer s strahom ugotavlja: »Ko z bombo / ranili smo našo zemljo, / odšlo je sonce za oblake. / Luna ni več vzšla. / Dan temnejši je od noči. / Tema, kot rja, / živo vse razjeda. / V tej temi / Hirošima je edina luč. / Luč, ki oči / nam je izžgala.«

Pavla Medvešček je bila vsekakor pesnica, ki ji je uspelo s preprostimi jezikovnimi sredstvi izraziti tragiko in optimizem bivanja, čeprav je sama o svojih pesmih imela precej negativno mnenje (kako pesniško!) in je ob sinovi naključni najdbi s črnim sukanecem povezanega svežnja pesmi celo izjavila, da nimajo nobene vrednosti, in da jih lahko uniči.

Še sreča, da se nekatere želje pesnikom nikoli ne uresničijo!

JOŽE ŠTUCIN

Praznik slovenskih izseljencev

Srečanje spet doma

V Sloveniji intenzivno potekajo priprave za Srečanje v moji deželi, tj. niz prireditvev, na katerih pričakujejo udeležbo številnih rojakov iz tujine, predvsem iz izseljenstva, in seveda matične države. Srečanje bo trajalo od 23. junija do 7. julija in bo, razen nekaterih prireditvev, v glavnem osredotočeno v Dolenjskih Toplicah. Srečanje v moji deželi je neke vrste nadaljevanje nekdanjih t.i. izseljenjskih piknikov, pobudniki tokratnih prireditvev so Slovenska izseljeniška matica in zdravilišče Krka. Kljub znatni vlogi Slovenske izseljeniške matice pri pripravi prireditvev, ima Srečanje v moji deželi dokaj samostojen značaj, saj v njem kadrovsko in finančno sodelujejo tudi drugi. Za organizacijo srečanja skrbi pred časom ustanovljen pripravljalni odbor, na zadnjem rednem sestanku (ta je bil v začetku tega tedna) so člani pripravljalnega odbora med drugim razpravljali o predlogu, po katerem naj bi Srečanje v moji deželi povezali s pripravami za Svetovni slovenski kongres.

Verjetno najbolj zanimiva prireditev v okviru Srečanja v moji deželi bo srečanje urednikov slovenskih revij doma in po svetu. Na srečanju (to bo prve dni julija) bodo razpravljali o treh tematskih vprašanjih: uveljavljanju slovenske misli v svetu, sodelova-

nju med slovenskimi revijami in konstantah slovenstva.

Zelo uspešno poteka zbiranje gradiva za razstavo slovenskih učbenikov iz prekomorskih dežel (Argentine, ZDA, Kanade in Avstralije); razstava bo trajala deset dni in bo v galeriji ŠKUC v Ljubljani. Zanimiva se obeta tudi razstava dosežkov slovenskih izseljencev na področju upodabljanja umetnosti. Na razstavi (ta bo v Novem mestu) bodo na ogled dela Bogdana Groma (ZDA), Viktorja Sulčiča (kriškega rojaka, bivajočega v Argentini), koroškega umetnika Valentina Omana in številnih drugih. V času prireditvev bo na sporedu tudi literarni večer, poslovno srečanje, zabavne prireditve z nekaterimi znanimi imeni (Lado Jakša, Vlado Kreslin, verjetno Aleksander Mežek) in druge prireditve.

I. V.

Mejna kultura

Danes se bo v Grenoblu začelo tridnevno mednarodno srečanje o obmejnih književnostih in kulturnih interferencah. Letošnje zasedanje je posvečeno kulturi v naših krajih v prejšnjem stoletju, o čemer bodo spregovorili tudi nekateri predavatelji iz Trsta. Žal o naši prisotnosti, umetnikih in ustvarjalnosti ne bo ne duha ne sluha...

Drevi v solkanski gledališki dvorani

Kriminalka »Smrtna past«

V slovenskih gledališčih se končuje letošnja sezona, ki je postregla z marsikaterim vrednim delom in potrdila živost in povednost naše teatarske tradicije. Ta čas so po odrih na ogled še zadnje premiere pred poletjem, a že je steklo delo za novo sezono, saj uprave in umetniški vodje posameznih gledališč že izdelujejo repertoar, ki naj bi v novem obdobju izražal tisto, kar sodoben človek občuti.

Tudi v novogoriškem Primorskem dramskem gledališču se sezona zaključuje, in sicer z nocojšnjo predstavo, ko bo v solkanski dvorani ob 20. uri letošnja zadnja premiera. PDG bo predstavilo kriminalko »Smrtna past« (Deathtrap) Ire Levina v prevodu Alje Predan. Uprioritev pripravljajo režiser Janez Pipan, scenograf Vojteh Ravnikar, kostumografa Doris Kristić, dramaturginja Diana Koloini, skladatelj Gregor Strniša, strokovnjak za posebne efekte Dušan Mihajlovič in lektor Srečko Fišer. Ker gre za kriminalko, ni mogoče razkriti ničesar, razen tega, da v njej igrajo Bine Matoh, Dušana Ristić, Iztok Mlakar, Stane Leban in gostja Vesna Jevnikar.

Aldo Rupel

Zamejskounejske trnove bodice

UNEJCEM

Zakaj prihajate nam brat levite,
prisegat na Evropo kot za stavo,
fašizem tu ima rezerve skrite,
še včeraj zjutraj so mi rekli s'ciavo.

NAPOVEDI

Da po volitvah vse bo postorjeno,
obljubljate manjšini nebojgleno,
ko dokopate se do stolčkov, glorijske,
pozabite na nas in naše štorije.

RAZVOJNE MOŽNOSTI

S kolesi, peš in na kajak regatah
preraščamo goriško mejo s svetom,
potem se pripeti, da kljub obetom
ostanemo že spet v spodnjih gatah.

V drugi tekmi je sinoči v Avellinu igral neodločeno 0:0 proti Fiorentini

Juventus pokal UEFA

FIorentina - Juventus 0:0

FIorentina: Landucci, Dell'Oglio, Volpentina, Dunga Pin, Battistini, Nappi (Zironelli), Kubik, Buso, Baggio, Di Chiara.

JUventus: Tacconi, Napoli, De Agostini, Galia, Bruno, Alessio, Alejniov, Barros (Avallone), Casiraghi (Rosa), Marocchi, Schillaci.

SODNIK : Schmidhuber (ZRN). KOTI: 11:4 za Fiorentino. GLEDALCEV: 32.000. IZKLJUČEN: Bruno v 58. min.

AVELLINO — Juventus je sinoči osvojil svoj drugi pokal UEFA. V povratni tekmi je igral neodločeno s Fiorentino, kar mu je zadostovalo za končno zmago, saj je v prvi tekmi v Turinu zmagal s 3:1.

Povratno tekmo so odigrali v razprodanem in močno zastraženem stadionu v Avellinu, ker je UEFA odredila prepoved igranja v Firencih zaradi izgrediv na eni izmed prejšnjih pokalnih tekmah Fiorentine. Po še več kot »moški« igri obeh ekip v prvem srečanju in polemikam, ki so mu sledile, je pred sinočnjo tekmo vladala bojazen o novih izgrediv, do katerih pa (razen nekaterih osamljenih primerov) ni prišlo.

Tekma ni zadostila pričakovanjem, o čemer najbolj priča dejstvo, da je moralo preteči 60 minut igre predno so lahko gledalci videli prvi resnejši strel v vrata. Igra je bila v prvem polčasu dolgočasna, povsem enolična,

brez vsakega nogometno vrednega dogodka. Juventus je izbral obrambno taktiko, kar je seveda razumljivo, saj mu je za osvojitve pokala zadostoval neodločen rezultat. Fiorentina je sicer napadala, a povsem brezglavo.

Drugeče je bilo v zadnji pol ure igre. Prelomnico je v tekmi predstavljala izključitev branilca Juventus Bruna, ki ga je bil sodnik že prej enkrat opomnil (Schmidhuber je pokazal rumeni karton še drugim petim nogometašem). Z igralcem več je Fiorentina pritisnila črno-bele v obrambo in ustvarila nekaj zrelih priložnosti. Dunga s strel izven kazenskega prostora, Di Chiara z glavo in Baggio iz prostega strela so večkrat resno zaposlili Tacconija, ki pa je bil vedno na mestu in je s svojimi posegi odločilno pripomogel, da je ostala mreža turinske ekipe nedotaknjena.

Po letu 1977 je tako Juventus spet slavil v tem evropskem tekmovanju. Osvojitev pokala UEFA predstavlja lepo zadoščenje za trenerja Turinčanov Zoffa. »SuperDino« je sinoči zadnjič vodil svoje nogometaše s trenerске klopi. Že pred časom je namreč vodstvo kluba odločilo njegovo zamenjavo. Zoff je na ta sklep odgovoril povsem umirjeno, a učinkovito: z rezultati. Najprej je popeljal Juventus do zmage v italijanskem nogometnem pokalu, nato pa še do slavlja v pokalu UEFA.

Obnovljeni Olimpico je nared

Pod vodstvom predsednika CONI Gattaia so v Rimu predstavili tisku obnovljeni stadion Olimpico, v katerem bo finalna tekma nogometnega SP. Stadion zmore 80 tisoč gledalcev. Slovesno ga bodo odprli 31. maja, blagoslovil pa ga bo sam papež

Teniško prvenstvo Italije Naprej le Camporese

RIM — Že po drugem kolu je mednarodno teniško prvenstvo Italije ostalo brez večine domačih tekmovalcev. Vsi Italijani, razen Camporeseja, so bili namreč izločeni, čeprav so se kar dobro odrezali. Canè je bolečinam v hrbtu navkljub resno zaposlil Sovjeta Česnokova, ki je sicer pokazal odlično formo. Canè je odlično začel, osvojil prvi niz, v drugem pa je zapravil prvo in peto igro, ko je imel na voljo servis. Break je dosegel v osmi igri, a v deveti je spet izgubil. V tretjem nizu je Italijan povedel z 1:0, ko je imel servis Sovjet, a takoj je bilo 1:1. V šesti igri je Canè zgrešil smash pri 30:40.

Malo poznani Pescosolido je Švedu Gustafssonu (št. 20 na svetu) odvzel drugi niz.

IZIDI 2. KOLA

(Šestnajstina finala)

Mancini (Arg.) - Leconte (Fr.) 6:4, 6:4; Sanchez (Sp.) - Filippini (Arg.) 4:6, 6:1, 6:2; Svensson (Šve.) - Carbonell (Sp.) 6:3, 6:1; Gunnarsson (Šve.) - Bruguera (Sp.) 6:4, 6:2; Muster (Av.) - Jarryd (Šve.) 5:1, odstop; Perez-Roldan (Arg.) - Fleurian (Fr.) 6:3, 6:4; Krickstein (ZDA) - Novaček (CSFR) 6:2, 6:2; Haahrus (Niz.) - Cierro (It.) 6:4, 6:4; Courier (ZDA) - Yzaga (Per.) 6:3, 6:4; Jaite (Arg.) - Furlan (It.) 6:1, 6:1; Gomez (Ekv.) - Nargiso (It.) 7:6, 6:4; Gilbert (ZDA) - Mattar (Br.) 7:6, 6:4; Forget (Fr.) - Volkov (SZ) 6:1, 3:6, 6:2; Česnokov (SZ) - Canè (It.) 4:6, 6:3, 6:3; Gustafsson (Šve.) - Pescosolido (It.) 6:4, 6:7, 6:2; Camporese (It.) - Berger (ZDA) 6:4, 6:4.

Končalo se je jugoslovansko nogometno prvenstvo Olimpija na 8. mestu

Z zmago proti Slobodi v zadnjem kolu jugoslovanskega prvenstva 1. zvezne nogometne lige si je ljubljanska Olimpija priborila 8. mesto na končni lestvici. »Zeleni« so že v prvem polčasu dosegli oba zadetka s Šeparovićem in Dinkom Vrabcem in tako v veliko veselje svojih številnih navijačev zaključili prvoligaško izkušnjo. V prvenstvu so dosegli 14 zmag, prav tolikokrat so izgubili, iz šestih neodločenih izidov pa so iztržili le dve točki.

Državni naslov je že pred časom osvojila Crvena zvezda, ki je sinoči odpravila Spartak s 3:0. Zagrebški Dinamo je izgubil v Mostarju proti Veležu, ki si je z zmago vsaj »začasno« zagotovil obstanek med najboljšimi. Iz lige sta namreč izpadla Vardar in Sarajevo, ki pa se je pritožila nad odločitvijo disciplinske komisije v zvezi s tekmo z Dinamom. Sarajevčani namreč zahtevajo ponovitev srečanja. V primeru, da bi sprejeli njihov priziv (srečanje je doslej registrirano z izidom 3:0 za Dinamo), bi le-ti imeli še možnost za obstanek med najboljšimi jugoslovanskimi nogometnimi klubi.

Disciplinska nogometna komisija je imela zadnje čase res mnogo dela. Tako je registrirala tekmo med Dinamom in Crveno zvezdo, ki je niso odigrali v nedeljo zaradi znanih neredov na zagrebškem Maksimiru, z rezultatom 3:0 za Beogradjane.

Na končni lestvici ima tako Crvena zvezda kar 9 točk prednosti pred Dinamom, ki pa se je skupno s četrtouvrščenim Partizanom uvrstila v tekmovalce za pokal UEFA. Tretjeuvrščeni Hajduk je s svojo uvrstitvijo »odslužil« dveletno kazen neigranja v evropskih pokalih.

IZIDI 34., ZADNJEGA KOLA: Olimpija - Sloboda 2:0, Velež - Dinamo 2:1, Sarajevo - Vardar 6:1, Radnički - Partizan 4:6 (po 11-m, 1:1), Rad - Vojvodina 2:0, Borac - Hajduk 1:0, Rijeka - Osijek 1:0, Crvena zvezda - Spartak, Budućnost - Željezničar 4:1.

KONČNA LESTVICA: 1. Crvena zvezda 51 točk, 2. Dinamo 42, 3. Hajduk 38, 4. Partizan 37, 5. Rad 36, 6. Rijeka 33, 7. Željezničar 32, 8. Olimpija

30, 9. Sloboda 30, 10. Budućnost 29, 11. Vojvodina 29, 12. Spartak 28, 13. Borac 27, 14. Radnički 26, 15. Osijek 26, 16. Velež 23, 17. Sarajevo 23, 18. Vardar 17.

Sklepni del turnirja na Peči

Na Peči, v sovodenski občini, se nogometni turnir, ki ga prirejajo v spomin na preminulega domačina Simona Čevdeka, bliža sklepni fazi.

Danes zvečer ob 18.30 bo na vrsti prva polfinalna tekma med Rupo/Pečjo in Štandrežem, jutri pa bodo odigrali drugo srečanje med Biljami in zmagovalcem tekme med Števerjanom in Sovodnjami.

Odločilni tekmi turnirja na Peči pa bosta na sporedu v soboto s pričetkom ob 17.00.

Povejmo, da so se doslej na pečanskem turnirju že proslavile enajsterice iz Bilj, Števerjana in Rupe/Peči.

Naša jadranka po selekcijah za SP Bogatčeva obeta

Z nastopom v Gargnanu na Gardskem jezeru konec prejšnjega tedna je Arianna Bogatec (TPK Sirena) sklenila niz selekcijskih preizkušenj za nastop na svetovnem jadralnem prvenstvu v razredu europa. In sklenila ga je res na najboljši način, kajti na SP se po petih nastopih uvršča kot prvouvrščena na končni skupni lestvici deklet. Za Bogatčevno ni uvrstitev na SP nič novega, vendar pa je tokrat prehitela vso elito svojega spola, razen Calligarisove, rezultati katere pa ne štejejo za skupno lestvico, kajti pravico do nastopa na SP ima tržiška tekmovalka že vnaprej zagotovljeno kot nosilka naslova svetovne prvakinja.

Na zadnji preizkušnji v Gargnanu je Sirenina jadranka v treh regatah dosegla uvrstitve na 12., 6. in 19. mesto, kar ji je na skupni lestvici prineslo končno 10. mesto. Med dekleti je bila druga (prva Calligarisova), preizkušnjo pa je osvojil Valerio Chinca iz Livorna.

Skupno je na zadnji selekciji za SP nastopilo 64 jadralcev. Vreme je bilo ugodno, veter pa je pihal največ s hitrostjo od 3 do 4 m/sek, kar pa Bogatčevi tokrat ni povzročalo večjih težav, saj je zdaj, za razliko od lanske sezone, učinkovitejša tudi, če je veter šibkejši.

Skratka, kaže, da je naša najboljša jadranka letos v zelo dobri formi in upajmo, da bo tako tudi na pomembnih nastopih, ki jo še čakajo.

VRSTNI RED REGAT V GARGNANU: 1. Valerio Chinca (Livorno) 3 točke; 8. Chiara Calliaris (Tržič) 46; 10. Arianna Bogatec (TPK Sirena) 54,7.

V razredu laser

M. Kojanec (Čupa) na DP

Trije jadralci Jadralnega kluba Čupa so konec tedna v Cervii (Milano Marittima) nastopili na 4. kvalifikacijski preizkušnji za nastop na državnem prvenstvu v razredu laser.

Lep uspeh je dosegel zlasti Marko Kojanec v kategoriji standard (nastopilo je 82 posadk), ki si je z uvrstitvijo na 23. mesto (na posameznih regatah je bil 31., 18. in 48.) dokončno priboril pravico do nastopa na sklepni državni fazi, ki bo avgusta v kraju Civitanova Marche.

Po 16 plovih od skupnih 20, ki štejejo za vsedravno lestvico po točkah, je Kojanec na 19. mestu, kar je odličen dosežek, če upoštevamo, da se preizkušnje udeležuje kar 140 tekmovalcev. Na dosedanjih regatah na Elbi, v Anziu, Trapaniju in Cervii je dosegel vrsto zelo solidnih uvrstitev med 15. in 25. mestom, ki so mu omogočile tako visok skupen seštevek točk.

Adriano Ferfolja (standard) in Marko Tomšič (radial - v tej kategoriji nastopajo ženske, lažji tekmovalci in fantje letnikov 1974 in mlajši) sta v

Cervii prvič nastopila na tako zahtevnem tekmovanju.

Ferfolja se je res dobro odrezal, saj je pristal na 46. mestu (55., 44. in 40.). Tomšič pa je imel smolo, kajti pokvaril je krmilo in dokončal samo tretjo regato, na kateri se je uvrstil na 24. mesto v konkurenci 25 posadk.

Marko Kojanec je bil v teh dneh deležen še enega lepega priznanja. Vse državna jadralna zveza FIV mu je dala na posodo jadralno razreda finn (gre za veliko in drago jadralno) in ga povabila, da se udeleži državnega prvenstva tega razreda, ki bo septembra v Anziu.

Kojanec je bil februarja na posebnem treningu Centra za olimpijsko pripravo v Livornu, kjer se je res izkazal, če vemo, da so jadralno dodelili samo še devetim drugim tekmovalcem, kandidatov pa je bilo skupno preko 25.

Razred finn je olimpijski razred za posameznike. Konkurenca je torej zelo ostra, upravljanje jadralnice pa resnično zelo zahtevno.

Marko Kojanec se očitno razvija v zelo dobrega jadralca, če upoštevamo, da se je s to športno panogo začel ukvarjati pred nedavnim.

V razredu optimist

Lep uspeh Sabadina in Močilnika

Zimsko delo, ki so ga opravili mladi jadralci TPK Sirene v razredu optimist, se krepko obrestuje. Mlada Nevio Sabadin in Andrej Močilnik sta si na mednarodni selekciji Severne Italije v Benetkah priborila pravico do nastopa na finalni državni preizkušnji (v začetku julija v Pescari), na kateri bo nastopilo 75 najboljših jadralcev tega razreda. Za nastop v Pescari so v Benetkah veljale uvrstitve do 25. mesta, a konkurenca je bila res številčna, če vemo, da sta nastopila 102 tekmovalca. Sabadin se je uvrstil na 19. mesto, Andrej Močilnik pa na 23., s čimer je resnično presenetil. Izpeljali so tri regate, ki so bile res zahtevne, saj je bilo neobičajno dosti vetra. Poleg omenjenih tekmovalcev so nastopili še druga dva člana TPK Sirene in štirje jadralci Čupe.

Na finalu v Pescari si bodo uvrščeni od 1. do 5. mesta priborili pravico do nastopa na SP, uvrščeni od 6. do 10. mesta bodo tekmovali na EP, uvrščeni od 11. do 15. pa na Sredozemskem prvenstvu.

Rezultati slovenskih tekmovalcev v oklepaju uvrstitve na posameznih regatah, za skupno lestvico sta veljala dva najboljša dosežka) so bili sledeči: 19. Nevio Sabadin (10., 23., 20.); 23. Andrej Močilnik (22., 16., 37.); 51. Aleš Omari (42., 58., 51.) vsi TPK Sirena; 57. Ivan Zidarič (—, 46., 55.); 60. Iztok Corliva (—, 49., 56.) oba JK Čupa; 70. Marko Settimi (63., 82., 84.) TPK Sirena; 83. Diego Montaner (—, 63., 88.); 102. Mojca Žerjal (—, —, disk.) oba JK Čupa.

Drevi ob 20.30 na Rojcah Amaterji 2. in 3. lige med sabo

Danes zvečer ob 20.30 se bosta na goriškem stadionu na Rojcah pomerili reprezentanci druge in tretje amaterske lige. V obeh ekipah bodo igrali nogometaši z Goriške, ki so se izkazali v teku prvenstva in ki so zmagali na posebnih lestvicah, ki jo je vodil videmski dnevnik »Il Messaggero Veneto«.

Reprezentanco 3. AL, ki jo trenira bivši prvoligaš Gabriele Omizolo, sestavljajo tudi trije predstavniki Sovodenj. To so vratar Sandi Gergolet, branilec Pavel Hmeljak in vezni igralec Marko Černigoi. V ekipi višje lige pa bo v napadu igral Paolo Tesolin, ki je lani branil barve štandreške Juventine.

Kotalkanje: po uspehu v Pordenonu F. Micalessi na DP

Poletov kotalkar Francesco Micalessi je poskrbel še za en lep podvig. Na deželnem tekmovanju v Pordenonu je namreč osvojil drugo mesto in se tako uvrstil na državno prvenstvo, ki bo konec junija v Spinei.

Micalessi bi lahko posegel celo po prvem mestu, saj je bil po obveznih likih premočno prvi. Žal pa si je prvo stopico zapravil s prostim programom, ko še zdaleč ni pokazal vsega svojega repertorija.

Med najmlajšimi pa se je Luki Spetiču za las izmuznila uvrstitev na državno prvenstvo, saj je sicer osvojil odlično četrto mesto, kar pa ni bilo dovolj za kvalifikacijo. Pravico nasto-

pa na državnem prvenstvu so namreč imeli prvi trije uvrščeni.

NARAČAJNIKI

1. Filippo Damiani (SK Club Pordenone); 2. Francesco Micalessi (Polet); 3. Giuseppe Scarola (Roll San Marco).

NAJMLAJŠI

1. Paolo Coccolo (Roll Club Pavia Videm); 2. Patriz Zucchetto (APA San Vito); 3. William Infanti (APA San Vito); 4. Luka Spetič (Polet); 5. Erik Fabbro (Club Pavia Videm).

Medtem se Poletova kotalkarska sekcija že pridno pripravlja na deželno tekmovanje UISP, ki bo že ta mesec v organizaciji ŠD Polet. (jan)

Po prvem delu zamejskega balinarskega prvenstva ZSŠDI Gajevci so zdaj dohiteli Sokol

S ponedeljkovimi srečanji 9. kola se je končal prvi del zamejskega balinarskega prvenstva, ki je iz kola v kolo vse bolj napeto. Tik pred obratom je Gaja na vrhu lestvice s pomočjo Krasa dohitela še do pred dvema tednoma na videz nedosegljivi Sokol.

Srečanje kola je bilo v Zgoniku, kjer je letos zelo povprečni Kras gostil prvouvrščeni Sokol. Niti najbolj optimističen domačin ne bi pred pričetkom verjel, da bo srečanje imelo tako nenavaden razplet. Že dve zmagi proti vodečemu bi za belo-modre predstavljali pravi podvig, saj je Krasova četverka doslej nizala same poraze. Prvo točko je za Kantejeve varovance dosegel še nepremagani Emili, kateremu se Sullini tokrat ni mogel postaviti po robu. Mojsirski zadetek Pelizona, ki je s pomočjo balinčaka priigral svoji ekipi pet točk, je odločil srečanje četverk, ki se je sprva nagibalo v korist Sokola. Prava maratonska bitka, ki je trajala kar dve uri, pa je označevala obračun med dvojicama. Jeziček na tehtnici se je na koncu le privesil v korist doma-

činov. Vaški derbi na Vrhu je zaslužno osvojila Danica Unitecno. Gaja pa z zmago v gosteh proti solidni Nabrežini ni zamudila priložnosti, da se povzpne na sam vrh lestvice, kar ji doslej še ni nikoli uspelo. Tudi Zarja se je ponovno izkazala, saj je bila boljša od Poleta.

IZIDI 9. KOLA: Kraški dom prost. Danica-Mak 2:1 (12:14, 11:7, 11:4); Kras-Sokol 3:0 (19:13, 11:9, 11:8); Polet-Zarja 1:2 (18:21, 5:11, 11:6); Nabrežina-Gaja 1:2 (16:12, 3:11, 7:11).

LESTVICA PO PRVEM DELU: Gaja in Sokol 16; Zarja 13; Kraški dom in Nabrežina 12; Kras 11; Danica Unitecno 10; Polet 9, Mak 6. (Kras in Polet imata tekmo manj)

PARI PRIHODNJEGA KOLA (danes, 17. maja): Sokol prost. Na Vrhu, ob 19.30: Mak-Kraški dom; v Zgoniku, ob 19.00: Kras-Nabrežina; na Opcinah, ob 19.30: Polet-Danica; na Padričah, ob 19. uri: Gaja-Zarja.

(Z.S.)

naše peterke v mladinskih prvenstvih

Prestizna zmaga Borovih kadetov

DRŽAVNI KADETI

BOR - STEFANEL 108:106
 p. p. (50:48, 94:94)
 BOR: Bajc 2 (0:1), Simonič 21 (5:8), Debeljuh 32 (10:17), Starec 6, Possega 23 (3:5), Filipičič, Škabar, Tomšič 8, Pettiroso 4 (0:1), Paulica 12 (10:11).

TRI TOČKE: Tomšič 2.
 Borovci so si v zadnjem prvenstvenem nastopu privoščili še zadnje veliko zaodščenje. Na domačih tleh so namreč pred lepim številom gledalcev premagali tržaški Stefanell. Ekipi sta si bili enakovredni skozi ves prvi polčas. Naši so dobro krili Stefanellovega najboljšega igralca Magniellija, kateremu ni uspelo graditi kot običajno in bili so tako stalno v stiku z nasprotnikom. V drugem delu pa je Magniell vendarle stopil v ospredje. Otrsel se je Borove obrambe ter pipe ljal svoje v vodstvo 66:74. Stefanellu igralci pa so si med srečanjem nabirali osebne napake kot za stavo, tako da je moral več igralcev predčasno na klop. Borovci so to spretno izkoristili ter obrnili izid v lastno korist. Koniec ni bil priporočljiv tistim, ki bolehalo na srcu. Minuto pred koncem so naši vodili še s štirimi pikami, nakar je Magniell zadel z nemogočo trojko, sekundo pred koncem pa je imel na razpolago en prosti met za enega. Zadel je le prvega ter tako izsilil podaljšek. V poslednjih fazah je sam Magniell kljuboval borovcem, sicer mu ni uspelo rešiti že potapljačje se barke. Naši so bili prisiljeni ter ob nepopisnem veselju nepričakovano, vendar zaslužno zmagali. (Andrej Paulica)

KONTOVEL TECHN A - DON BOSCO 97:90 (50:40)
 KONTOVEL TECHN A: Ban 4 (0:2), Milič 3 (1:3), Kapun, Godnič, Daneu, Rebula 44 (12:12), Krevatin, Gregori 33 (5:7), Budin 13 (3:9).

TRI TOČKE: Rebula 2, Budin 2, Gregori 2.

Kontovelovi kadeti so sklenili nastope v državnem prvenstvu s prepričljivo in prestižno zmago proti Don Boscu, ki se je skupno z goriškim San Benedettom in tržaškim Stefanellom uvrstil v nadaljnji del tega prvenstva.

Srečanje je bilo zelo lepo in kakovostno, pravi junak tekme pa je bil nedvomno Kristjan Rebula, saj je bil s 44 točkami daleč najboljši strellec srečanja, obenem pa je tudi zelo dobro igral v obrambi. Naj omenimo tudi, da je Rebula v petih minutah drugega polčasa dosegel kar 15 točk, to pa jasno kaže o napadalni učinkovitosti Kontovelovega predstavnika, ki se razvija v enega naših boljših košarkarjev sploh. Marsikaj mora še popraviti, predvsem v obrambi. To pa se da nadoknaditi s trdim in požrtvovalnim delom.

Sicer pa za prestižno zmago proti močnemu nasprotniku je treba pohvaliti tudi

vse ostale Kontovelove košarkarje, ki so na tej tekmi dali zares vse od sebe. In če je bil Rebula glavni akter v prvih petih minutah drugega polčasa, je v uvodnih petih minutah odlično zaigral Jan Gregori, ki je dal kar 12 točk. Kontovelovci so si zmago priigrali v prvi polovici srečanja, ko so povedli tudi za 16 točk (29:13). Gostje so sicer značajno reagirali, večkrat so tudi znižali zaostanek, naši pa so vendarle ohranili mirne živce in predvsem pokazali veliko voljo do zmage in na koncu tudi zaslužno slavili. (Jan)

DEŽELNI KADETI

KONTOVEL TECHN A - KONTOVEL TECHN B 75:73 (34:30)
 KONTOVEL TECHN A: Matej Gruden 17 (3:4), Kapun 14 (2:3), Coloni, Briščik 16, Ravbar 8 (2:3), Bizjak 5, Vodopivec 13, Godnič 2.

KONTOVEL TECHN B: Pertot 5 (1:2), Turk 12 (3:7), Korošič, Cosma 15 (3:4), Marjan Gruden 6, Hmeljak 10 (2:4), Baitz 25 (4:8).

ON: Kontovel A 18, Kontovel B 10. 3 TOČKE: Matej Gruden 2, Vodopivec 1, Bizjak 1, Turk 1, Baitz 1.

PON: Coloni v 40. min.

V drugem kolu play-offa sta se v ključnem derbiju spoprijeli obe ekipi Kontovela. V zelo razburljivem finalu je zanesljivo, a s kančkom sreče spet zmagal Kontovel A. Končni rezultat ne sme varati, kajti domačini so bili vedno zanesljivo v vodstvu. Povedati je treba, da sta se obe ekipi spoprijeli v nepopolnih postavah. Po uvodnih enakovrednih minutah so »domačini« odločno povedli (11. minuta: 23:10), a nekoliko popustili v končnici polčasa, ko so se »gostje« približali na same 4 točke.

V drugem polčasu je rezultat nihal med štirimi in desetimi točkami prednosti za »ajevce«. Tri minute pred koncem pa so »domačini« že vodili 75:64, a »gostje« še niso vrgli puške v koruzo in se z delnim izidom 9:0 približali na sami dve točki, a več niso zmogli. Trener Rupel, ki je sedel na klopi gostov, je bil zadovoljen z igro obeh svojih ekip. (J. E. G.)

KONTOVEL TECHN A - SERVOLANA LATTECARSO B 79:65 (39:36)

KONTOVEL TECHN A: Turk 4 (0:2), Ravbar 7 (1:2), Kapun 8, Coloni 8, Briščik 9 (3:3), Gruden 12 (1:3), Godnič 10 (2:4), Vodopivec 21 (1:1).

ON: 19. PM: 8:15, PON: Nihče. 3 TOČKE: Gruden 1.

V 3. kolu play-offa se je na domačih tleh Kontovel A oddolžil »mlekarnarjem« za poraz na domačih tleh v regularnem delu prvenstva. Kontovelci spet niso mogli nastopiti v popolni postavi, kar je predvsem obremenilo playmakerje. Naši niso začeli preveč prepričljivo, saj so gostje v 6. min. vodili že s 13:4, šest minut kasneje pa celo s 26:10. Kontovelci so predvsem pešali pri odbitih žogah, tako da so gostje povedli celo za 18 točk (28:10). V zadnjih petih minutah so Kontovelci z izredno požrtvovalnostjo popolnoma nadigrali goste in z delnim izidom 29:8 zaslužno zaključili polčas s tremi točkami prednosti.

Drugi polčas je bil pravi monolog plavih, ki prvih pet minut sploh niso pustili nasprotniku do koša (54:38). Tako prednost je našim omogočila sproščeno igro in nov par točk je bil tu. Tokrat si pohvalo zasluži cela ekipa, ki je dokazala izredno požrtvovalnost. (J. E. G.)

Zaključna prireditev Iger pod košema

Več kot 50 malčkov (na tribunah pa je sedelo lepo število gledalcev) se je v nedeljo zbralo v dolinski telovadnici na zaključni prireditvi letošnje druge izvedbe turnirja v minibasketu Iger pod košema za letnike 1981 in mlajše (in nekatere začetnike letnika 1980).

Organizatorji nedeljske prireditve v Dolini so bili Bregovi košarkarski delavci ob sodelovanju SZ Jadran. To je bila prva košarkarska manifestacija v okviru širših proslav 25-letnice ustanovitve SD Breg. Do konca meseca in v začetku junija pa bo dolinska telovadnica v znamenju košarkarskih dogodkov, saj so si požrtvovalni domači

košarkarski delavci nadeli kar pester in bogat program. Že v nedeljo bo zaključna prireditev Trofeje Jadran v minibasketu; 26. in 27. t. m. bo kadetški turnir (Bor, Breg, Dom in Kontovel); od 28. naprej bo turnir 3:3; 2. in 3. junija pa mednarodni turnir dečkov (Breg, Iskra Nova Gorica, Smelt Olimpija Ljubljana in Libertas Trst) ter turnir v minibasketu.

Košarkarskih prireditev v okviru 25-letnice SD Breg gotovo ne bo manjkalo in če sodimo po nedeljski zaključni prireditvi Iger pod košema, bodo Bregovi košarkarski delavci takemu na-

poru povsem kos, saj so se v nedeljo organizatorji odlično izkazali.

In to je podčrtal tudi predsednik SZ Jadran Edi Kraus, ki se je v svojem priložnostnem govoru ob nagrajevanju ekip zahvalil Bregovim košarkarskim delavcem za velik organizacijski napor, obenem se je najmlajšim zahvalil za udeležbo. Pohvalno se je izrazil tudi o trenerjih in predvsem starših, ki nosijo glavno breme pri športnem udejstvovanju otrok s spodbujanjem in predvsem s prevozom.

Sicer pa je zaključna prireditev tega turnirja potekala tako, da je organizator igralce vseh ekip Bora, Brega, Kontovela, Poleta A, Poleta B in Sokola razdelil v dve veliki skupini, ki sta tekmovali med seboj v štafeti, metih in košarkarski tekmi. Vsi nastopajoči so pokazali veliko požrtvovalnost in borbenost, marsikateri pa tudi že zadovoljivo košarkarsko znanje. Sicer pa cilj tega, že drugega turnirja v minibasketu Iger pod košema ni zgolj košarkarska tekma, temveč da otroci z igrigami vzljubijo košarko in da se športno udeležujejo ter nenazadnje, da ostanejo v našem športnem okolju.

Po petih kolih igranja (vsak mesec po tri tekme v telovadnici enega od sodelujočih društev) in po zanimivih bojih je prvo mesto osvojil Kontovel pred Poletom A. Da so bili boji zelo izenačeni, priča tudi dejstvo, da so si kar tri moštva delila tretje mesto (Bor, Polet B in Sokol). Šesti pa je bil Breg, ki je nastopil z najmlajšo ekipo in s samimi začetniki. Vse ekipe so dobile lične pokale, vsi udeleženci pa spominsko kolajno SD Breg in priložnostna darila. (Jan)

V torek nagrajevanje turnirja Zini

V torek, 22. t. m., bo v prostorih društva Don Bosco zaključna prireditev in nagrajevanje turnirja v minibasketu »Zini Costruzioni«, ki se ga je letos udeležilo 18 ekip, med katerimi tudi tri naše: Bor, Breg in Polet.

Vse tri naše ekipe so letos nastopile v tolažilni skupini. Zaključna prireditev se bo pričela ob 18. uri. (Jan)

Jutri naraščajniki ZSSDI v Ljubljani

Selekcija naraščajnikov ZSSDI (letniki 1975 in 1976), ki so pred kratkim na mednarodnem košarkarskem turnirju v Madridu osvojili osmo mesto, vedno trenira pod vodstvom Jurja Krečiča.

Naši košarkarji se namreč vestno in pridno pripravljajo za mednarodni turnir, ki bo v Saluzzu v Piemontu 2. in 3. junija, in za turnir, ki bo sredi junija v Veroni.

V okviru teh priprav bodo košarkarji selekcije ZSSDI danes (v četrtek) igrali v Ljubljani prijateljsko srečanje z moštvom Franceta Bevka. Tekma se bo pričela ob 19. uri. (Jan)

Finale pokala Šumi bo junija v Repnu

S tem, da se je košarkarska selekcija ZSSDI po polfinalnem turnirju v Sežani uvrstila v finale pokala Šumi za igralce letnika 1977 in 1978, je Košarkarska zveza Slovenije na sestanku, ki je bil v ponedeljek v Ljubljani, odredila, da bo organizator finalnega turnirja prav Zdrženje slovenskih športnih društev v Italiji.

Torej dvojen uspeh za naš šport: prvič, da se je naša mlada ekipa uvrstila v finale tega turnirja, ki je eden najbolj množičnih mladinskih košarkarskih manifestacij v Sloveniji, in drugič, da je KZ Slovenije dodelila ZSSDI organizacijo sklepnega in tako odmevnega turnirja.

Finalni turnir tega pokala bo prav tako v nedeljo, 3. junija, v občinski telovadnici v Repnu in se ga bodo poleg naše selekcije je udeležile še ekipe iz Zalcia (šola Peter Spralac Jur), iz Ljubljane (šola France Bevka) in iz Kranja (šola Simon Jenko).

Spored turnirja: 10.00: ZSSDI - Zalec, 11.15: Ljubljana - Kranj, 13.00: skupno kosilo, 15.00: finale za 3. mesto, 16.15: finale za 1. mesto; sledi nagrajevanje. Vse tekme bodo v repenski telovadnici. (Jan)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Odpadel pohod iz Slivnega do Glinščice

Zamisel je bila nedvomno dobra, ni pa vzbudila takega zanimanja, kot so morda organizatorji pričakovali. Predvsem so računali na prisotnost mladine, javila pa se je le desetina starejših članov, zato so prireditelji sklenili odpovedati dvodnevni pohod po Vertikali od Slivnega do Glinščice. Ni izključeno, da so se nekateri premislili, ker se jim je zdela več kot petnajsturna hoja zelo dolga. Karkoli že, pohoda, ki ga je pripravil Mladinski odsek SPDT, ni bilo. Morda ga bodo mladinci v kakšni drugačni obliki pripravili kasneje.

Legačeva in Kozjek v SPDT

Najprej je treba poudariti, da je prof. Mirjana Legac z Reke prejšnji četrtek z izredno uspešnim predavanjem navdušila številne prisotne v Gregorčičevi dvorani. Prof. Legačeva je z barvnimi diapozitivi nazorno prikazala lepote in naravne zanimivosti na Kornatih in na Dugem otoku, predvsem geološki sestav tega sveta s strojno padajočimi stenami v morske globine. Lepo predavanje je pritegnilo poslušalce, ki so predavateljico nagradili z odobravajočim aplavzom.

V sodelovanju z Alpinističnim oddelkom pripravljajo SPDT še zadnje predavanje v tej sezoni. 24. maja bo v Gregorčičevi dvorani predaval alpinist Pavle Kozjek o alpinistični odpravi na Sisho Pangmo. Ni dvoma, da bosta

predavanje in prikaz diapozitivov pritegnila predvsem ljubitelje tveganjih vzponov na visoka pogorja Himalaje. Vabljeni so tudi ostali člani SPDT. Začetek predavanja ob 20.30.

Planinarjenje po Velebitu

Kot smo že pisali prejšnji četrtek v tej rubriki, pripravljajo SPDT dvodnevni planinski pohod v gorovje Velebita, ki ga bo vodil Zvonko Vidau. Izlet je z avtomobili in udeleženci se bodo zbrali v soboto, 19. maja, ob 7.15 v Bazovici pred vaškim spomenikom. Odhod ob 7.30 iz Bazovice proti Reki in od tam mimo Bakra do Senja in Jurjeva, odkoder bodo izletniki zavili po gorski poti do Zavižana, kjer stoji zavetišče. Že v soboto se bodo udeleženci izleta povzpeli na bližnji vrh Vučjak in si ogledali tamkajšnji botanični vrt. Prespali bodo v koči na Zavižanu, naslednji dan pa na pot proti Rossijevemu zavetišču z vzponom na Gromovačo. Po kratkem postanku se bodo izletniki nato vrnili na Zavižan in se potem vračali domov. Skupno je za približno osem ur hoje. Obeta se lep izlet, saj bodo lahko izletniki na poti uživali s pogledom na številne naravne lepote, z Velebita pa so tudi krásni razgledi na otoke v Velebitskem kanalu. Vsa potrebna pojasnila daje vodja izleta Zvonko Vidau, ki odgovarja na telefonsko številko 212359. Vpisovanje tudi na ZSSDI (tel. 767304).

Srečanje z Integralovci na Ojsterniku

SPDT pripravlja tradicionalno srečanje s planinci pobratenega planinskega društva Integral iz Ljubljane povezano z avtobusnim izletom, ki bo 27. maja. Udeleženci izleta se bodo odpeljali iz Trsta s Trga Ulpiano izpred sodne palače, v nedeljo ob 6.30,

pol ure kasneje pa se bo avtobus ustavil na trgu v Sesljanu, kjer se bodo tržaškim planincem pridružili še člani s kraškega področja. Predviden prihod v Ukve je ob 9.30, kjer se bomo srečali s planinci Integra, oba avtobusa pa bosta potem zapeljala na gorsko pot do Žage in po možnosti do zavetišča Camoscio. Od tam je približno pol ure

obvestila

TPK SIRENA
 organizira jadrnalne tečaje za mlade in odrasle od 18. junija dalje. Vpisovanje na društvenem sedežu vsak dan od 16. do 20. ure. Tel. 422696.

JK ČUPA
 iz Sesljana organizira jadrnalne tečaje v poletnih mesecih za mlade do 14. leta. Vpisovanje na društvenem sedežu v Sesljanu ob sobotah od 16. do 19. ure. Tel. 299858.

ŠZ SLOGA
 vabi na redni občni zbor, ki bo jutri, 18. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah s sledečim dnevnim redom: otvoritev občnega zbora, poročilo o delovanju, slavnostno nagrajevanje zaslužnih tekmovalcev in volitve novega odbora.

SPDT
 priredi v soboto, 19. t. m., in nedeljo, 20. t. m., dvodnevni avtomobilski izlet na pogorje Velebita s postankom v koči na Zavižanu in hojo do Rossijevskega zavetišča. Zbirališče izlet-

nikov v soboto, 19. t. m., ob 7.15 pred vaškim spomenikom v Bazovici in odhod ob 7.30. Izlet vodi Zvonko Vidau (tel. 212359). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SPDT
 prireja v nedeljo, 27. t. m., avtobusni izlet v Kanalsko dolino z vzponom na Ojsternik ob priliki srčanja s planinci pobratenega planinskega društva Integral iz Ljubljane. Odhod izpred Sodne palače na Trgu Ulpiano v Trstu, ob 6.30 in ob 7. uri s trga v Sesljanu. Potrebna pojasnila daje vodja izleta Ervin Gombač (tel. 754742). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SK DEVIN in ŠZ SLOGA
 Planinski odsek SK Devin in ŠZ Sloga vabita planince v nedeljo, 20. t. m., na 15. srečanje mladih planincev na Vremščici ob dnevu mladosti. Na vrhu sledi kulturni program. Zbirališče in odhod iz Bazovice ob 8. uri.

biti tudi rezultat skrbi, podpore, doprinosu mnogih pri nas, ki so seveda zaslužni kot posamezniki, gotovo pa tudi kot skupnost — kot organizirana slovenskem zamejska stvarnost. Tega se tudi prof. Pavletič zaveda, saj tudi reče, da je »SKGZ vsekakor tista organizacija, ki je doslej imela za našo telesno kulturo največ posluha«. Če to res drži in če drži, da so dosežki, zasluze in nadaljnje možnosti takšni, kot jih prikazuje v svojih starih točkah, potem je dosti manj razumljivo in logično vse ostalo, kar takoj zatem dodaja in sicer, da »največ« posluha še ne pomeni »dosti« niti »dovolj« itd... Toliko glede preteklosti v odnosih med SKGZ in slovenskim športom.

Glede na sedanost pa prof. Pavletiču med drugim ni po volji sestav novega odbora za telesno kulturo SKGZ. Takšno in podobna razhajanja so bila že prisotna v našem športu tudi v preteklosti. Vsakdo ima pač pravico do svojih lastnih pogledov. Dobro bi pa bilo, da ne bi razlike, ki so v demokraciji normalne, povzročile škode, ki se kaj rada naredi, ko se različenost v pogledih sprevrže v netolerantnost.

V SKGZ, njenih članicah, zvezah, združenjih, društvih so v veljavi statuti in pravila, po katerih se uveljavljajo želje in stališča ljudi, ki v tej stvarnosti delujejo. »Pravnost« in tudi osnova demokratičnosti družbe se merita po spoštovanju njenih pravil. Pravila seveda lahko izgubijo svojo aktualnost in postanejo lahko celo ovira za nadaljnje napredovanje. Tedaj jih je treba spremeniti. SKGZ je glede na novosti in zahteve, ki jih prinaša čas tudi v našo zamejsko stvarnost, že kmalu po predzadnjem občnem zboru začela z razpravami, da bi poiskala nove, primerne, učinkovite odgovore — pač v smeri tega, kar pravi tudi prof. Pavletič, da si za SKGZ želi, »da bi bila boljše, uspešnejša, učinkovitejša, kot orodje naših prizadevanj za obstanek na teh tleh«. V ta namen sem v svojem poročilu na zadnjem občnem zboru SKGZ predlagal, naj bi pripravili programsko konferenco, ki bo sklicana, kot je bilo že napovedano, pred poletnimi počitnicami. Prof. Pavletiča in vsakogar, ki bi želel dati svoj prispevek k tej razpravi v duhu krepitve SKGZ, vabimo k sodelovanju tudi zato, da se še ojači odpor proti tistim pritiskom, ki si čedalje bolj odkrito prizadevajo ne za »notranjo« lotizacijo organizacije oz. »po vsebinah«, ki tudi zaskrbnjuje prof. Pavletiča, (ki je pa meni povsem nerazumljiva — ker je absolutno neosnovana — in mislim, da je prav, da se prof. vnaprej opravičuje, kajti njegov lastni dvom v to je tukaj, po mojem mnenju, več kot na mestu) pač pa za lotizacijo v pravem — strankarskem pomenu. Pozivi prof. Pavletiča, naj bi se otreli navlake preteklosti, bi dodal še poziv, naj se ubranimo tudi vsiljive tendencioznosti sedanosti.

SKGZ je gotovo nepopolna v marsičem, prav gotovo pa je tista krovna organizacija Slovencev v Italiji, ki ni odkrila in vnesla pluralizem v svoje vrste ta trenutek. Če bo dosegla še boljše rezultate v tem pogledu ni odvisno samo od nje, neglede na to se bo pa prav gotovo še naprej zavzemala za skupne narodnostne interese, ki mimo strankarskih in ideoloških razlik povezujejo vse Slovence v Italiji.

KLAVDIJ PALČIČ

hoje do planinske koče Nordio, do vrha Ojsternika pa še dve uri in pol složne hoje. Hrana iz nahrbtnika.

Vpisovanje za avtobusni izlet sprejema ZSSDI (tel. 767304), potrebna pojasnila pa daje vodja izleta Ervin Gombač (tel. 754742).

Srečanje na Škabrijelu

Na Škabrijelu nad Novo Gorico je bilo prejšnji nedeljo veselo planinsko srečanje, ki se ga je udeležilo kakih sto planincev iz Nove Gorice, Trsta, Gorice in Ljubljane. Med prisotnimi na tem srečanju zamejskih planinskih društev, ki ga je priredilo novogoriško planinsko društvo, je bilo tudi okrog 15 članov SPDT. Na vrhu Škabrijela, kjer novogoriški planinci urejajo razgledno točko, je bila krajša slovesnost, kateri so sledili pozdravi. V imenu SPDT je udeležence pozdravil Žarko Vecchiet. Zgodovinar Branko Marušič je potem podal kratek zgodovinski oris Škabrijela, na katerem je v prvi svetovni vojni padlo nad 40 tisoč vojakov. Planinsko srečanje zamejskih planinskih društev se je v popoldanskih urah nadaljevalo na Kekcu.

(L. A.)

Jubilejni pohod na Sabotin

V nedeljo, 20. maja, organizira Športno društvo pri krajevni skupnosti Solkan jubilejni 10. pohod na Sabotin. Pohodniki se bodo na trgu v Solkanu zbrali ob 7.30, od tam pa bodo krenili proti Sabotinu. Organizator pripravila na vrhu zanimiv kulturno-zabavni program, posebna nagrada pa čaka tudi najstarejšega udeleženca. (E. Č.)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST 1, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 17. maja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevorad 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Cian italijanske
zvezde časopisnih
založnikov Pieg

Nov rekord po prodaji van Goghovih Perunik zbiratelju ekspresionističnih umetnin Portret zdravnika Gacheta prodali za 100 milijard lir

Najdražje slike tega stoletja

NEW YORK — Po včerajšnji rekordni prodaji pri Christie's je Vincent van Gogh poskočil na čelo lestvice enajstih najdražjih umetnikov na svetu. Pri tem gre seveda izključno za podatke v zvezi s slikami, ki so šle v prodajo na dražbah. Van Gogh pa je tudi sicer postal najdražji slikar vseh časov, saj so za 32 milijard lir prodali tudi njegov avtoportret v Arlesu, da o Perunikah, ki so jih prodali za približno 70 milijard lir nekemu avstralskemu zbiratelju, niti ne govorimo.

Van Gogh je tako postal fenomen stoletja, kjer si s Picassom deli lovoriko najdražjega avtorja vseh časov. S srcem smo seveda ob človeku, ki je zaradi življenjske stiske zabredel v globoko depresijo in si vzel življenje. Ko si je v trenutku obupa odrezal uho, je skušal s svojo skrajno gesto opozoriti na samoto, v kateri je moral ustvarjati.

Ko je bil še pri življenju si namreč še zdaleč ni mogel zamisljati sveta, v katerem se bodo bogataši pulili za njegove slike. Na prvem in drugem mestu lestvice »najdražjih« sta dve njegovi sliki, na tretjem, četrtem in petem mestu pa so tri Picassova dela (Pierretina poročna veselica, Yo Picasso in Au lapin agile).

Na šestem mestu ponovno zasledimo van Gogha, tokrat s Sončnicami, na sedmem pa še enkrat Picassa.

Najdražji od tako imenovanih mojstrov je Jacopo Da Pontorno (1494-1557), avtor portreta Cosima De Medicija, ki so ga lani prodali za 47 milijard lir. Sliko je kupil muzej J. Paul Getty, ki je pred kratkim odkupil od avstralskega kupca tudi Perunike. Njihov lastnik je namreč zabredel v finančne težave, ker ni znal, kako naj bi se rešil dolgov.

Že tik pred krajem neobičajne lestvice najdemo še enega van Gogha. Deveto mesto si je pripobil prav včeraj, ko so pri Christie's prodali njegov Portret v Arlesu za 32 milijard lir. Sliko je kupil neznani antagonist direktorja tokijske galerije, ki je odšel skoraj 100 milijard lir za »Gacheta«.

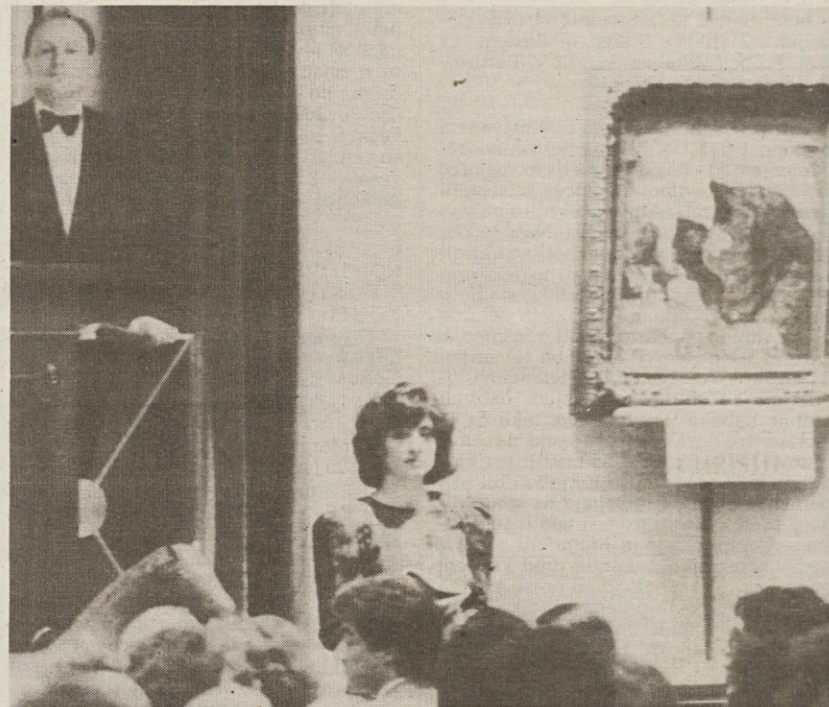
NEW YORK — Pri Christie's so včeraj slavili, kot menda še niso v dolgi zgodovini umetnostnih dražb, saj jim je uspelo prodati van Goghovo sliko Portret zdravnika Gacheta za 82,5 milijona dolarjev, kar znaša recni piši nekaj več kot 99 milijard lir.

V enem samem večeru so si pri Christie's nabrali provizije na 269,4 milijona dolarjev, vendar so po treznejši presoji priznali, da je bil včerajšnji dan »zgodovinski«, saj so se trgovci v glavnem pomirili in kar se da preudarno kupujejo moderno umetnost, tudi če gre za afirmirane slikarje in kiparje.

Da se je včeraj pri Christie's iskalo sta poskrbela dva kupca, ki sta se borila za eno poslednjih slik nizozemskega slikarja. Kupec portreta je predsednik tokijske umetnostne galerije Kobayaši, ovito v tančice profesional-

ne tajnosti pa je ostalo ime njegovega antagonista, ki se je z direktorjem prodaje pogovarjal po telefonu. Boj je bil dokaj napet, saj je bila izhodiščna cena sorazmerno nizka: 20 milijonov dolarjev z milijonskimi poviški. Pri 40 milijonih se je v tekmo vključil tudi direktor galerije Kobayaši. V kratkem se je občinstvo navdušilo in je celo zaploskalo, ko sta konkurenta prebila zid 53,9 milijona dolarjev. Za toliko denarja so namreč pred leti prodali nekemu avstralskemu trgovcu slavne Perunike.

Portret zdravnika Gacheta spada v zadnje obdobje van Goghovega ustvarjanja, dokončal pa ga je leta 1890, le nekaj mesecev pred tragično odločitvijo, da si vzame življenje. Gachet je bil slikarjev omeopatski zdravnik, van Gogh pa je z njim navezal tudi globoke prijateljske stike.

Zgodovinski trenutek pri Christie's: van Gogha so prodali za 82,5 milijona dolarjev (AP)

Konferenca o okolju in razvoju v Bergenu je razočarala večino naravovarstvenikov

Naravovarstveniki so v Bergenu izrazili svoje nezadovoljstvo nad izidom konference (AP)

BERGEN (NORVEŠKA) — Mednarodna konferenca o okolju in razvoju se je v norveškem Bergenu končala s kompromisom, ki ni zadovoljil naravovarstvenikov, a je vseeno korak naprej v naporih za čistejše okolje in kakovostnejše življenje. V Bergenu sprejeti sklepni dokument vsebuje obvezo o zamrznitvi spuščanja ogljikovega dioksida v ozračje do leta 2000. Ta obveza pa ni bila sprejeta soglasno, ker so ji nasprotovale ZDA. Prav tako je Washington nasprotoval dodatni finančni pomoči državam tretjega sveta, ki bi uvažale neosnažujočo tehnologijo in bi začele spreminjati svoj odnos do okolja. Ministrski dokument vsebuje zato le načelo, da je treba državam v razvoju pomagati, a konkretno ne navaja kako.

Po besedah italijanskega ministra za okolje Ruffola je bil Washington osamljen, kar vzbuja upanje, da bo prej ali slej spremenil svoje stališče. Države Evropske skupnosti so se namreč obvezale, da bodo kljub nesoglasju Amerike uresničevale sprejete obveze. Bodri jih spoznanje, da bo prej ali slej neosnažujoča proizvodnja obvezna, kdor jo bo razvil pred drugimi pa bo konkurenčen. Do takrat pa bo še prihajalo do zapletov. Busheva administracija navaja, da ni pripravljena žrtvovati svojega razvoja na oltarju negotovih in znanstveno nedokazanih napovedi o bodočih ekoloških katastrofah. Resnici na ljubo so svoj pisker pristavile tudi naravovarstvene organizacije, ki s svojimi brezumnimi maksimalističnimi zahtevami vzbujajo nasprotovanje svetovnih industrijskih krogov. Preplah, ki so ga zagnali s tako imenovanim pojavom tople grede, je bolj škodil kot koristil, ker so šli v svojem katastrofizmu predaleč, da bi jih lahko politiki in znanstveniki jemali resno. Varstvo okolja je seveda neizogibna obveza, ki pa ne sme povzročiti gospodarske recesije, prav zato bi morale države sprejeti finančne mehanizme, ki bi omilili zaplete pri prehajanju z umazanih na čiste tehnološke procese.

Komunisti obtožili demokristjane zaviranja dela komisije za poboje

RIM — Komunistični senator Francesco Macis je v intervjuju za eno od tiskovnih agencij obtožil demokristjane, da sistematično zavirajo delo parlamentarne komisije, ki raziskuje vzroke letalske tragedije nad Ustico 27. junija 1980. Macis je tudi zahteval takojšen sklic komisije, da bi se dogovorili o programu dela. Pri svojih obtožbah na račun KD se Macis sklicuje na torkovo zasedanje komisije, ko so predstavniki KD zapustili zasedanje (in s tem povzročili, da komisija ni bila več sklepčna), ko je bilo treba sprejeti odločitev o nadaljnjem delu. Doselej v komisiji za poboje še niso sklenili, kaj storiti s poročilom predsednika Gualtierija (PRI), ki je skušal po dolgih mesecih zaslišan in pogovorov navesti vse prave in domnevne laži, polresnice in pomanjkljivosti v celotni »zadevi Ustica«.

KD je te obtožbe takoj zavrnila, glede nesklepnosti pa je demokristjan Casini dejal, da je do nje prišlo zgolj zato, ker je del članov moral na glasovanje v poslansko zbornico.

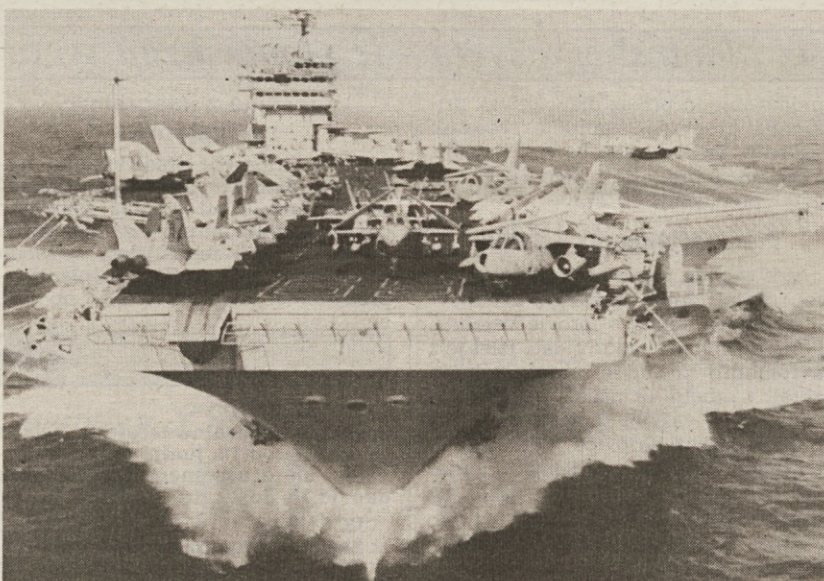
Sodni spor angleške davkarije z neko londonsko prostitutko

LONDON — Sodni spor med angleško davkarijo in nesojeno lastnico javne hiše vzbuja te dni veliko zanimanje v londonskih sodnih krogih. Podobnega primera še niso obravnavali, vse skupaj pa se je začelo, ko so davčne oblasti terjale od Marion Aiken, ki je pri svojih številnih klientih bolj znana z imenom Lindi St. Claire, da plača davke za približno 100 milijonov lir dohodka od opravljanja najstarejše obrti.

Plavolasa Lindi se ne namerava predati in trdi, da država kaj takega ne more zahtevati od nje, saj bi na ta

način prekršila zakone o izkoriščanju prostitucije. Davčne oblasti so se za Aiknovo začele zanimati že leta 1979, ko je skušala registrirati pri trgovinski zbornici lastno podjetje, kot dejavnost pa je navedla prostitucijo. Toda registracijo so ji zavrnil in njen odvjetnik trdi, da se ne more obdavčiti podjetja, ki pravno sploh ne obstaja. Vse skupaj prinaša Lindi St. Claire veliko reklamo, tako da se bo število njenih klientov, ki ob vsakem obisku za njene »storitve« plačajo približno 500 tisoč lir, še povečalo.

Premoč ameriške mornarice

RIM — Nedavno v Sredozemlju končani vojaški manevri sil pakta NATO »Hammer 90« so potekali po že ustaljenem kliseju tesnega sodelovanja vseh treh rodov sredozemskih enot. Kot vedno so levji delež imele pomorsko-letalske operacije. Na naši sliki je posnetek ameriške letalonosilke Dwight D. Eisenhower, ki s svojimi letali, eskortnimi rušilci in korvetami predstavlja izredno udarno moč. Nič čudnega torej, da Sovjetska zveza v sklopu globalnih razorožitvenih naporov posveča izredno pozornost prav mornarici. ZDA imajo neizpodbitno pomorsko premoč, sovjetski napor, da bi vsaj delno vzpostavili ravnotežje, pa so izredno dragi. Do sedaj je Washington odločno nasprotoval kakršnemukoli zmanjševanju pomorskih sil. Dogajanja na Vzhodu pa bodo prej ali slej vplivala tudi na pomorske sile atlantskega zaveznitva, ker se bo njihova vloga spremenila. Od globalno strateške bodo pomorske sile imele v bodoče regionalno vlogo pri posegih v regionalne krize, tako da bi morale ameriško vlogo prevzeti mornarice zahodnih sredozemskih držav.

Kokain prodira na Japonsko

TOKIO — Japonska policija je na neki kolumbijski trgovski ladji zaplenila 42 kilogramov kokaina in pri tem tudi aretirala nekega kolumbijskega državljana. Vest je včeraj posredoval predstavnik japonskega notranjega ministrstva, ki je tudi povedal, da gre za največjo količino mamila, ki so ga doslej zaplenili na Japonskem. Glasnik ministrstva je tudi povedal, da je ladja Ciudad de Pasto priplula v пристanišče v Jokohami v torek, kot glavni tovor pa je imela banane in kavo. Povedali so tudi, da bi zaplenjeno mamilo bilo v prosti prodaji vredno približno 25 milijard lir.

Predstavniki policije je opozoril na stalno naraščanje prodaje kokaina tudi na Japonskem. Tako so februarja letos v nekem skladišču v bližini Tokia zaplenili 24 kg kokaina. Z zaplenjeno torkovo količino so japonski policisti že v prvih petih letošnjih mesecih zaplenili petkrat več kokaina kot v dvanajstih mesecih lani.

Vse to kaže, da so kolumbijski trgovci z mamili svojo pozornost preusmerili tudi na japonski trg. Tam je trgovino z mamili nadzirala »jakuza«, japonska mafija, ki pa je v glavnem prodajala amfetamine in šele v zadnjem času tudi kokain, ki se je najbolj razširil v igralskem svetu in med bogatejšimi sloji prebivalstva.